

ΦΟΡΕΑΣ

«ΣΤΑΝΤΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΑΚΙΝΗΤΩΝ»

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ
ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ

“Diaporos Green Retreat” - Εμβληματικού Αειφορικού
τουριστικού θερέτρου υψηλών προδιαγραφών στη Διάπορο
Χαλκιδικής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΕΙΔΙΚΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΘΕΣΗ ΕΡΓΟΥ: «Νήσος Διάπορος» Δ. ΣΙΘΩΝΙΑΣ ΠΕ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ

2025

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1	Εισαγωγή	1
1.1	Γενικά στοιχεία	1
1.2	Ομάδα Μελέτης	2
1.3	Θεσμικό πλαίσιο	3
1.3.1	Το Δίκτυο NATURA 2000	3
1.3.2	Εκτίμηση σχεδίων και έργων σε σχέση με τόπους Natura 2000	5
1.4	Στόχος της Προκαταρκτικής Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης	11
2	Σχεδιασμός – Μεθοδολογία υλοποίησης της προκαταρκτικής ΕΟΑ	12
3	Στάδιο 1: Διαπίστωση αν το έργο είναι άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση των τόπων Natura 2000	15
4	Στάδιο 2: Περιγραφή του έργου και των παραγόντων επιπτώσεών του	16
5	Στάδιο 3: Προσδιορισμός των τόπων Natura 2000 που ενδέχεται να επηρεαστούν από το έργο	24
5.1	Μεθοδολογία	24
5.2	Περιγραφή της Περιοχής Μελέτης	25
5.2.1	Τύποι Οικοτόπων	27
5.2.2	Σημαντικά είδη	33
5.2.3	Άλλα σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας	36
5.3	Στόχοι διατήρησης	39
5.3.1	Εθνικοί στόχοι	39
5.3.2	Στόχοι σε επίπεδο περιοχής Natura 2000 – GR1270002	40
5.4	Κατάσταση διατήρησης για τα είδη και τους ΤΟ	48
5.5	Απειλές/πιέσεις	49
6	Στάδιο 4: Εκτίμηση του κατά πόσον μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο σημαντικών επιπτώσεων	51
7	Σύνοψη	55
8	Βιβλιογραφία	56
	Ελληνικές	56
	Ιστοσελίδες	56
9	Παραρτήματα	57
9.1	Παράρτημα Ι Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων (ΤΕΔ/SDF)	57

ΕΙΚΟΝΕΣ

Εικόνα 1-1	Εκτίμηση σχεδίων και έργων σε σχέση με τους τόπους Natura 2000: τρία στάδια της διαδικασίας του άρθρου 6 παράγραφοι 3 και 4 (2021/C 437/01)	9
Εικόνα 3-1	Ζώνες Προστασίας Περιοχής Προστασίας της Βιοποικιλότητας Σιθωνίας (πηγή ΕΠΜ 2β) σε σχέση με την περιοχή του εξεταζόμενου έργου	15
Εικόνα 4-1	Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 και Καταφύγια Άγριας Ζωής σε σχέση με το υπό μελέτη έργο	21
Εικόνα 4-2	Λοιπές προστατευόμενες περιοχές στην ευρύτερη περιοχή μελέτης	21
Εικόνα 6-1	Θαλάσσια λιβάδια αγγειόσπερμων φυτών στην γειτνιάζουσα θαλάσσια περιοχή (Panayotidis et al, 2022).	52

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 5-1	Τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ εντός ΕΖΔ GR1270002	28
Πίνακας 5-2	ΤΟ που απαντώνται στην GR1270002 (ΕΚΧΑ 2017 & επεξεργασία παρούσας ΕΟΑ)	30
Πίνακας 5-3	Σημαντικά είδη πανίδας της ΕΖΔ GR1270002	34
Πίνακας 5-4	Άλλα σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας της ΕΖΔ GR1270002	37
Πίνακας 5-5	Ποσοτικοί Στόχοι Διατήρησης σε εθνικό επίπεδο για φυσικούς τύπους οικοτόπων του παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.	39
Πίνακας 5-6	Ποσοτικοί Στόχοι Διατήρησης σε εθνικό επίπεδο για είδη χλωρίδας και πανίδας του παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.	39
Πίνακας 5-7	Στόχοι Διατήρησης GR1270002 - Τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ	41
Πίνακας 5-8	Στόχοι Διατήρησης GR1270002 - Είδη του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ	45
Πίνακας 5-9	Πιέσεις και απειλές που υφίσταται η GR1270002 (ΤΕΔ)	49

ΧΑΡΤΕΣ

Χάρτης 5-1	Περιοχή μελέτης σε σχέση με τα όρια ιδιοκτησίας του εξεταζόμενου έργου	26
Χάρτης 5-2	Τύποι Οικοτόπων της ΕΖΔ GR1270002 (ΕΚΧΑ, 2017)	32

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

ΑΕΠΟ	Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
ΕΖΔ	Ειδική Ζώνη Διατήρησης
ΕΟΑ	Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση
ΕΠΜ	Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη
ΖΕΠ	Ζώνη Ειδικής Προστασίας
ΚΜ	Κράτη Μέλη
ΚΥΑ	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΜΕΟΑ	Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης
ΜΠΕ	Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΠΜ	Περιοχή Μελέτης
ΣΔ	Σχέδιο Διαχείρισης
ΣΜΠΕ	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΤΕΔ	Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων
ΤΟ	Τύποι Οικοτόπων
ΤΚΣ	Τόπος Κοινοτικής Σημασίας
ΥΑ	Υπουργική Απόφαση
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης

1 Εισαγωγή

1.1 Γενικά στοιχεία

Η παρούσα μελέτη αποτελεί την Προκαταρκτική Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (ΕΟΑ) που συντάσσεται στο πλαίσιο της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ), η οποία αναφέρεται στην, σε στρατηγικό επίπεδο, εκτίμηση των επιπτώσεων του Ειδικού Σχεδίου Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικής Επένδυσης (ΕΣΧΑΣΕ) για την κατασκευή και λειτουργία ενός τουριστικού καταλύματος – ξενοδοχείου πέντε αστέρων στη Νήσο Διάπορο του Δήμου Σιθωνίας.

Η παρούσα μελέτη συντάχθηκε σύμφωνα με την υπ' αριθμό (2021/C 437/01) Ανακοίνωση της Επιτροπής «Εκτίμηση σχεδίων και έργων σε σχέση με τόπους Natura 2000 - Μεθοδολογική καθοδήγηση σχετικά με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 3 και 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους». **Η περιοχή επέμβασης χωροθετείται εκτός περιοχών του Δικτύου Natura 2000** ενώ η πλησιέστερη στη προαναφερθείσα περιοχή προστατευόμενη περιοχή, αφορά στην Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) με ονομασία «Όρος Ίταμος – Σιθωνία» (GR1270002).

Σημαντική παράμετρος στην εκπόνηση της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης είναι ο καθορισμός της **Περιοχής Μελέτης (ΠΜ)**. Σύμφωνα με την ΚΥΑ 170225/27-01-2014, η ΠΜ πρέπει να περιλαμβάνει το σύνολο της προστατευόμενης περιοχής, ήτοι στην προκειμένη της ΕΖΔ «Όρος Ίταμος Σιθωνία» (GR1270002).

Για την υλοποίηση της παρούσας ΕΟΑ έγινε μια σειρά παραδοχών:

1. Η παρούσα ΕΟΑ επικεντρώνεται αποκλειστικά στις κανονικές συνθήκες κατασκευής και λειτουργίας του έργου. Επομένως, δεν λήφθηκαν υπόψη στην παρούσα ΕΟΑ έκτακτα και μη συνήθη γεγονότα (π.χ. ατυχηματική ρύπανση ή διαρροή χημικών και επικίνδυνων ουσιών), τα οποία θα μπορούσαν δυνητικά να επηρεάσουν το βιοτικό αντικείμενο.
2. Η φάση τερματισμού λειτουργίας του έργου δεν λήφθηκε υπόψη στην παρούσα ΕΟΑ.

1.2 Ομάδα Μελέτης

Η επιστημονική ομάδα που εκπόνησε την παρούσα μελέτη απαρτίζεται από τους παρακάτω επιστήμονες:

- Στ. Καϊμάκη Πολ. Μηχανικός ΕΜΠ, Μηχανικός Περιβάλλοντος, PhD
- Μ. Παππά Βιολόγος Παν. Πατρών, MEd
- Ε. Αθανασάκης Μηχανικός Περιβάλλοντος Πολυτεχνείου Κρήτης, MSc
- Ε. Παυλίδου Περιβαλλοντολόγος Παν. Αιγαίου, MSc
- Μ. Καλαϊτζής Γεωγράφος Παν. Αιγαίου, MSc

1.3 Θεσμικό πλαίσιο

1.3.1 Το Δίκτυο NATURA 2000

Το Δίκτυο NATURA 2000 ιδρύθηκε με σκοπό τη διατήρηση και προστασία ορισμένων φυσικών οικοτόπων, αυτοφυών ειδών χλωρίδας και άγριων ειδών πανίδας. Εκτείνεται σε όλα τα ΚΜ και αποτελείται από δύο τύπους περιοχών:

- τους **Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ, ή Sites of Community Interest, SCI)**, στους οποίους απαντούν τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος Ι ή/ και είδη φυτών και ζώων του Παραρτήματος ΙΙ της **Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ** για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.
- τις **Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ, ή Special Protection Areas, SPA)**, για την Ορνιθοπανίδα, όπως ορίζονται στην Οδηγία **2009/147/ΕΚ** περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών.

Όσον αφορά στους **ΤΚΣ**, κάθε Κράτος μέλος **προτείνει** έναν κατάλογο τόπων όπου απαντώνται φυσικοί οικότοποι και άγρια ζωικά και φυτικά είδη. Βάσει των εθνικών καταλόγων και σε συμφωνία με καθένα από τα Κράτη Μέλη, η Επιτροπή εκδίδει κατάλογο **Τόπων Κοινοτικής Σημασίας** για καθεμία από τις επτά βιογεωγραφικές περιφέρειες της ΕΕ (αλπική, ατλαντική, αρκτική, ηπειρωτική, μακρονησιακή, μεσογειακή και παννονιακή). Σήμερα σε ισχύ βρίσκεται ο **18^{ος} ενημερωμένος σχετικός κατάλογος** που δημοσιεύτηκε με την Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής 2025/257, της 7^{ης} Φεβρουαρίου 2025, για την έγκριση του δέκατου όγδοου επικαιροποιημένου καταλόγου τόπων κοινοτικής σημασίας για τη μεσογειακή βιογεωγραφική περιοχή [κοινοποιηθείσα υπό τον αριθμό C(2025) 750].

Όταν καθοριστεί ένας ΤΚΣ, το οικείο Κράτος Μέλος ορίζει τον εν λόγω τόπο ως **Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ)** το ταχύτερο δυνατόν και, το αργότερο, μέσα σε μια εξαετία, καθορίζοντας τις προτεραιότητες σε συνάρτηση με τη σημασία των τόπων για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, ενός τύπου φυσικών οικοτόπων του παραρτήματος Ι ή ενός είδους του παραρτήματος ΙΙ και για τη συνεκτικότητα του Natura 2000, καθώς και σε συνάρτηση με τους κινδύνους υποβάθμισης ή καταστροφής που επαπειλούν τους εν λόγω τόπους.

Με βάση και τους ορισμούς της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ **Ειδική Ζώνη Διατήρησης** είναι ο Τόπος Κοινοτικής Σημασίας ορισμένος από τα ΚΜ μέσω κανονιστικής, διοικητικής ή/και συμβατικής πράξης, στον οποίο **εφαρμόζονται τα μέτρα διατήρησης** που απαιτούνται για τη διατήρηση ή την αποκατάσταση, σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης, των φυσικών οικοτόπων ή/και των πληθυσμών των ειδών για τα οποία ορίστηκε ο τόπος.

Οι **ΖΕΠ**, μετά τον χαρακτηρισμό τους από τα ΚΜ, εντάσσονται αυτόματα στο Δίκτυο Natura 2000, και η διαχείρισή τους ακολουθεί τις διατάξεις του άρθρου 4 της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ (όπως ισχύει) και τις διατάξεις του άρθρου 6 της Οδηγίας 92/43/ΕΚ.

Η εθνική νομοθεσία εναρμονίστηκε με τις Οδηγίες 92/43/ΕΟΚ και 79/409/ΕΟΚ (καθώς και με τις τροποποιήσεις αυτών) με τα ακόλουθα νομοθετήματα:

- ΚΥΑ 414985/1985 (ΦΕΚ 757/Β/1985) «Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας».
- ΚΥΑ 366599/1996 (ΦΕΚ 1188/Β/1996) «Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας σε συμμόρφωση προς την οδηγία 91/224/ΕΟΚ της Επιτροπής για την τροποποίηση της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών».
- ΚΥΑ 294283/1998 (ΦΕΚ 68/Β/1998) «Μέτρα διαχείρισης της άγριας πτηνοπανίδας, σε συμμόρφωση με τις οδηγίες 94/24/ΕΚ του Συμβουλίου και 91/244/ΕΟΚ 97/49/ΕΚ της Επιτροπής».

- ΚΥΑ 33318/3028/1998 (ΦΕΚ 1289/Β/1998) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων), της άγριας πανίδας και της αυτοφυούς χλωρίδας».
- ΚΥΑ 87578/703/07 (ΦΕΚ 581/Β/2007) «Τροποποίηση της υπ' αριθμ. 414985/29.11.1985 Κοινής Υπουργικής Απόφασης (ΦΕΚ 757 Β / 1985) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει».
- ΚΥΑ 14849/853/Ε 103 (ΦΕΚ 645/Β/2008) «Τροποποίηση των υπ' αριθμ. 33318/3028/1998 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'1289) και υπ' αριθμ. 29459/1510/2005 κοινών υπουργικών αποφάσεων (Β'992), σε συμμόρφωση με διατάξεις της οδηγίας 2006/105 του Συμβουλίου της 20ης Νοεμβρίου 2006 της ΕΕ».
- ΚΥΑ 37338/1807/Ε.103 (ΦΕΚ 1495/Β/2010) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, "Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών", του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ».
- Ν. 3937 (ΦΕΚ 60/Α/2011) «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις».

Με την ΚΥΑ 50743/11.12.2017 (ΦΕΚ 4432/Β/2017), εγκρίθηκε η **αναθεώρηση του εθνικού καταλόγου των περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000**. Σύμφωνα με τον εν λόγω αναθεωρημένο εθνικό κατάλογο, σε αυτόν περιλαμβάνονται συνολικά 446 περιοχές.

Οι Φορείς Διαχείρισης για τη διαχείριση όλων των περιοχών Natura 2000 καθορίζονται πλέον από τον Ν. 4685/2020. Σύμφωνα με τον **Ν. 4685/2020**, ιδρύθηκε ο Οργανισμός Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ) και λειτουργεί ως διάδοχος του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΕΚΠΑΑ). Μεταξύ άλλων, σκοπός του ΟΦΥΠΕΚΑ είναι η εφαρμογή της πολιτικής που έχει χαράξει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τη διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών Natura 2000 στην Ελλάδα.

1.3.2 Εκτίμηση σχεδίων και έργων σε σχέση με τόπους Natura 2000

Μία από τις κύριες προτεραιότητες στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί η ανάσχεση της απώλειας της **βιοποικιλότητας** και η προστασία αυτής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Μάιο του 2011 δημοσίευσε ένα σχέδιο δράσης με τίτλο «Η Ασφάλεια Ζωής, το φυσικό μας κεφάλαιο: η στρατηγική βιοποικιλότητας της ΕΕ έως το 2020», στο οποίο καθορίζεται ο τρόπος για την πραγματοποίηση του στόχου αυτού. Εντός της στρατηγικής αυτής δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη πλήρη εφαρμογή **των δύο Οδηγιών** σχετικά με τη διατήρηση των αγρίων πτηνών (**79/409/ΕΟΚ**) και των φυσικών οικοτόπων και της άγριας χλωρίδας και πανίδας (**92/43/ΕΟΚ**), που περιλαμβάνουν τη δημιουργία του δικτύου Natura 2000.

Η Οδηγία 79/409/ΕΟΚ κωδικοποιήθηκε με την 2009/147/ΕΚ (30/11/2009). Επιπλέον, έχει δημοσιευθεί η υπ. αριθμ. 37338/1807/Ε.103/2010 ΚΥΑ για τον «Καθορισμό μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ “Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών”, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979 όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ» (ΦΕΚ 1495/Β/2010) καθώς και τροποποίηση/συμπλήρωσή της (Η.Π. 8353/276/Ε103, ΦΕΚ 415/Β/2012). Τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίσουν ότι, κάθε έργο που θα υλοποιείται εντός ζωνών του δικτύου NATURA 2000 πρέπει να είναι σε πλήρη συμφωνία με τις Οδηγίες αυτές (χωρίς όμως να αποκλείεται σε καμία περίπτωση η ανάπτυξη στις προαναφερόμενες περιοχές).

Η Οδηγία των Οικοτόπων 92/43/ΕΟΚ, συμπληρώνοντας την Οδηγία των Πτηνών 79/409/ΕΟΚ, είναι η άλλη από τις δυο σημαντικότερες Οδηγίες που έχουν μεταφερθεί στο Εθνικό Δίκαιο και αφορούν στην προστασία των περιοχών που ανήκουν στο Δίκτυο Natura 2000, στην προστασία των ειδών και των ενδιαιτημάτων τους. Σύμφωνα με τις προαναφερθείσες Ευρωπαϊκές Οδηγίες έχουν οριστεί περιοχές με βάση ειδικά κριτήρια οι οποίες έχουν αξιολογηθεί φυσικά χαρακτηριστικά για προστασία. Οι περιοχές αυτές ορίζονται είτε ως Ζώνες Ειδικής προστασίας (ΖΕΠ) για τα Πουλιά εάν περιλαμβάνουν ορνιθοπανίδα προτεραιότητας, είτε ως προτεινόμενοι Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (ΠΤΚΣ) που με βάση το Ν. 3937/2011 (Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις, ΦΕΚ 60/Α/2011) και εφόσον εγκριθούν ως ΤΚΣ, θα πρέπει εντός εξαετίας να χαρακτηριστούν ως Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ).

Το άρθρο 6 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ

Ιδιαίτερη σημασία για τους σκοπούς της προστασίας και διατήρησης της βιοποικιλότητας των ειδών και των οικοτόπων έχουν οι **διατάξεις του άρθρου 6 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ καθώς σε σημαντικό βαθμό σχετίζονται με την περιβαλλοντική αδειοδότηση σχεδίων και έργων** που ενδέχεται να επηρεάζουν τις περιοχές Natura 2000.

Περιέχει τρία βασικά σύνολα διατάξεων:

- Η παράγραφος 1 προβλέπει τον καθορισμό των αναγκαίων μέτρων διατήρησης και μέτρων που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις των τύπων φυσικών οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και των ειδών του Παραρτήματος ΙΙ.
- Η παράγραφος 2 δίνει κατευθύνσεις για την πρόληψη μέτρων προς αποφυγή της υποβάθμισης των ενδιαιτημάτων και της σημαντικής ενόχλησης των ειδών.
- Τέλος, στις παραγράφους 3 και 4 εκτίθενται μία σειρά μέτρων διασφάλισης που αφορούν έργα ή σχέδια που μπορεί να επηρεάσουν σημαντικά τις περιοχές του Natura 2000.

Ειδικότερα:

Το άρθρο 6 παράγραφοι 3 και 4 ορίζει τα εξής:

«3. Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεόμενο ή αναγκαίο για τη **διαχείριση** του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη».

«4. Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα σχέδιο πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, το κράτος μέλος λαμβάνει κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του Natura 2000. Το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα αντισταθμιστικά μέτρα που έλαβε. Όταν ο τόπος περί του οποίου πρόκειται είναι τόπος όπου ευρίσκονται ένας τύπος φυσικού οικοτόπου προτεραιότητας ή/και ένα είδος προτεραιότητας, είναι δυνατόν να προβληθούν μόνον επιχειρήματα σχετικά με την υγεία ανθρώπων και τη δημόσια ασφάλεια ή σχετικά με θετικές συνέπειες πρωταρχικής σημασίας για το περιβάλλον, ή κατόπιν γνωμοδοτήσεως της Επιτροπής, άλλοι επιτακτικοί σημαντικοί λόγοι σημαντικού δημοσίου συμφέροντος».

Με βάση το έγγραφο καθοδήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2019/C 33/01) «Διαχείριση των τόπων του δικτύου Natura 2000 - Οι διατάξεις του άρθρου 6 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους», το οποίο αντικατέστησε το έγγραφο «Διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000», πέραν της θέσης την οποία κατέχει **το άρθρο 6** στο γενικό σύστημα της οδηγίας για τους οικοτόπους, είναι επίσης σκόπιμο να αναφερθεί **με το σύστημα της οδηγίας για τα πτηνά**.

- Πρώτον, το σύστημα της οδηγίας για τα πτηνά είναι σε μεγάλο βαθμό συγκρίσιμο με εκείνο της οδηγίας για τους οικοτόπους. Ειδικότερα, το κεφάλαιο με τίτλο «Διατήρηση των φυσικών οικοτόπων και των οικοτόπων των ειδών» της οδηγίας για τους οικοτόπους είναι ανάλογο με τα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας για τα πτηνά.
- Δεύτερον, τα συστήματα των δύο οδηγιών έχουν συγχωνευθεί ή συνενωθεί σε σημαντικό βαθμό. Πρώτον, οι ζώνες ειδικής προστασίας (ΖΕΠ) που έχουν ταξινομηθεί βάσει της οδηγίας για τα πτηνά αποτελούν πλέον αναπόσπαστο μέρος του δικτύου Natura 2000¹. Δεύτερον, οι διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφοι 2, 3 και 4 της οδηγίας για τους οικοτόπους έχουν πλέον εφαρμογή στις ΖΕΠ.²

Το άρθρο 6 πρέπει επίσης να εξετάζεται εντός του ευρύτερου πλαισίου της πολιτικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα³ και έχει καίρια σημασία για την επίτευξη των στόχων της εν λόγω πολιτικής. Επίσης, χρήσιμες για την εφαρμογή του άρθρου 6 μπορούν να είναι και άλλες δράσεις που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο αυτό... Θεωρούμενο σε ένα ευρύτερο πλαίσιο –εκείνο της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση– το άρθρο 6 μπορεί να γίνει αντιληπτό ως βασικό πλαίσιο για την εφαρμογή της αρχής της ενσωμάτωσης του περιβάλλοντος σε άλλες πολιτικές της ΕΕ, καθώς ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να διαχειρίζονται τους τόπους Natura 2000 με βιώσιμο τρόπο και καθορίζει τα όρια των δραστηριοτήτων που μπορούν να επηρεάσουν δυσμενώς τις προστατευόμενες περιοχές, επιτρέποντας παράλληλα ορισμένες παρεκκλίσεις σε ειδικές περιπτώσεις.....

¹ Το άρθρο 3 παράγραφος 1 της οδηγίας για τους οικοτόπους προβλέπει ότι «το δίκτυο “Natura 2000” περιλαμβάνει και τις ζώνες ειδικής προστασίας που έχουν ταξινομηθεί από τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ».

² Άρθρο 7 της οδηγίας για τους οικοτόπους.

³ Ανακοίνωση της Επιτροπής: Η ασφάλεια ζωής μας, το φυσικό μας κεφάλαιο: στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2020, COM(2011) 244.

Όσον αφορά τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφοι 2, 3 και 4, είναι σαφές από τη διατύπωση του άρθρου 7 ότι οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται στις ΖΕΠ που είχαν ήδη χαρακτηριστεί κατά τον χρόνο έναρξης ισχύος της οδηγίας για τους οικοτόπους.....

Το άρθρο 6 παράγραφος 1 της οδηγίας για τους οικοτόπους δεν εφαρμόζεται στις ΖΕΠ. Ωστόσο, υπάρχουν ανάλογες διατάξεις στο άρθρο 3 και στο άρθρο 4 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας για τα πτηνά και αυτές εφαρμόζονται από την ημερομηνία εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας.

Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2021/C 437/01)

Η υπ' αριθμό (2021/C 437/01) Ανακοίνωση της Επιτροπής «Εκτίμηση σχεδίων και έργων σε σχέση με τόπους Natura 2000 - Μεθοδολογική καθοδήγηση σχετικά με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 3 και 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους» παρέχει τη μεθοδολογική καθοδήγηση για την εφαρμογή του άρθρου 6 παράγραφοι 3 και 4 της οδηγίας για τους οικοτόπους και αποτελεί επικαιροποίηση της παλαιότερων καθοδηγήσεων⁴.

Το άρθρο 6 παράγραφοι 3 και 4 καθορίζει μια σταδιακή διαδικασία για την εκτίμηση σχεδίων ή έργων τα οποία είναι πιθανόν να έχουν επιπτώσεις σε τόπους Natura 2000. Η εν λόγω διαδικασία περιλαμβάνει τρία κύρια στάδια (Εικόνα 1-1):

1. **Πρώτο στάδιο: έλεγχος.** Το πρώτο μέρος της διαδικασίας αποτελείται από ένα στάδιο προκαταρκτικής αξιολόγησης («έλεγχος») προκειμένου να διαπιστωθεί αν ένα **σχέδιο ή έργο** είναι άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη **διαχείριση** τόπου Natura 2000, και, αν δεν ισχύει κάτι τέτοιο, τότε αν είναι δυνατόν να επηρεάσει σημαντικά τον τόπο⁵ (είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα) λαμβανομένων υπόψη των **στόχων διατήρησης** του τόπου. Εάν η πιθανότητα σημαντικών επιπτώσεων δεν μπορεί να αποκλειστεί πέρα από κάθε εύλογη αμφιβολία, το σχέδιο ή έργο θα πρέπει να υποβληθεί σε πλήρη δέουσα εκτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- Στάδιο 1: Διαπίστωση αν το σχέδιο ή έργο είναι άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση ενός τόπου Natura 2000
- Στάδιο 2: Περιγραφή του σχεδίου ή έργου και των παραγόντων επιπτώσεών του
- Στάδιο 3: Προσδιορισμός των τόπων Natura 2000 που ενδέχεται να επηρεαστούν από το σχέδιο ή έργο
- Στάδιο 4: Εκτίμηση του κατά πόσον μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο σημαντικών επιπτώσεων λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησης του τόπου

2. **Δεύτερο στάδιο: η δέουσα εκτίμηση.** Εάν δεν μπορούν να αποκλειστούν πιθανές σημαντικές επιπτώσεις, το επόμενο στάδιο της διαδικασίας περιλαμβάνει την εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου ή του έργου (είτε μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα) με βάση τους στόχους διατήρησης του τόπου, και τη διαπίστωση σχετικά με το αν θα επηρεάσει την ακεραιότητα του τόπου Natura 2000, λαμβανομένων υπόψη τυχόν μέτρων μετριασμού. Εναπόκειται στις αρμόδιες αρχές να αποφασίσουν αν θα εγκρίνουν ή όχι το σχέδιο ή το έργο, υπό το πρίσμα των

⁴ Μεθοδολογικές κατευθύνσεις σχετικά με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφοι 3 και 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2002 & Η επικαιροποίηση είναι ένα από τα παραδοτέα του «Σχεδίου δράσης για τη φύση, τον άνθρωπο και την οικονομία», COM(2017) 198 final, (Δράση 1).

⁵ Στην πράξη, ενδέχεται να χρειαστεί να εξεταστούν περισσότεροι του ενός τόποι.

διαπιστώσεων της δέουσας εκτίμησης. Το δεύτερο στάδιο διέπεται από το δεύτερο μέρος της πρώτης περιόδου και από τη δεύτερη περίοδο του άρθρου 6 παράγραφος 3.

Η δέουσα εκτίμηση περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- *Στάδιο 1: Συλλογή πληροφοριών σχετικά με το έργο και τους οικείους τόπους Natura 2000*
- *Στάδιο 2: Εκτίμηση των επιπτώσεων που συνεπάγεται το σχέδιο ή έργο καθεαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια ή έργα, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησης του τόπου*
- *Στάδιο 3: Προσδιορισμός των επιπτώσεων του σχεδίου ή του έργου στην ακεραιότητα του τόπου Natura 2000*
- *Στάδιο 4: Μέτρα μετριασμού των επιπτώσεων*

3. **Τρίτο στάδιο: παρέκκλιση από το άρθρο 6 παράγραφος 3 υπό ορισμένες προϋποθέσεις.** Το τρίτο στάδιο της διαδικασίας διέπεται από το άρθρο 6 παράγραφος 4. Το στάδιο αυτό ενεργοποιείται μόνο εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης, ο υπεύθυνος υλοποίησης του έργου θεωρεί ότι το σχέδιο ή έργο θα πρέπει να υλοποιηθεί για επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος. Αυτό είναι δυνατόν μόνον εάν δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις, αν οι επιτακτικοί λόγοι σημαντικού δημοσίου συμφέροντος είναι δεόντως αιτιολογημένοι και αν θεσπίζονται κατάλληλα αντισταθμιστικά μέτρα για να διασφαλιστεί ότι προστατεύεται η συνολική συνοχή του Natura 2000.

Η παρέκκλιση από το άρθρο 6 περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- *Στάδιο 1: Εξέταση εναλλακτικών λύσεων*
- *Στάδιο 2: Εξέταση επιτακτικών λόγων σημαντικού δημοσίου συμφέροντος (ΕΛΣΔΣ)*
- *Στάδιο 3: Προσδιορισμός, αξιολόγηση και θέσπιση αντισταθμιστικών μέτρων*

Κάθε στάδιο της διαδικασίας επηρεάζεται από το προηγούμενο στάδιο. Ως εκ τούτου, η σειρά με την οποία υλοποιούνται τα στάδια έχει ουσιώδη σημασία για την ορθή εφαρμογή του άρθρου 6 παράγραφοι 3 και 4. Στο σχήμα 1 παρουσιάζεται ένα διάγραμμα ροής αυτής της διαδικασίας.

δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησης της εν λόγω ΖΕΠ. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στην ΖΕΠ η αρμόδια αρχή συμφωνεί για την έγκριση του οικείου σχεδίου ή προγράμματος μόνον εφόσον δεν επέρχονται σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην οικολογική ισορροπία και στην ακεραιότητα της ΖΕΠ.... Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα έργο ή δραστηριότητα πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους ουσιώδους δημοσίου συμφέροντος, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, η αρμόδια αρχή λαμβάνει κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του δικτύου NATURA 2000».

1.4 Στόχος της Προκαταρκτικής Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης

Η παρούσα μελέτη αποσκοπεί στο να εξετάσει σε προκαταρκτικό στάδιο εάν το υφιστάμενο έργο είναι δυνατόν να επηρεάσει σημαντικά την περιοχή του δικτύου NATURA 2000 GR1270002 «Όρος Ίταμος – Σιθωνία» (ΕΖΔ), λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους διατήρησης της περιοχής. Εάν προκύψει ως συμπέρασμα πως η πιθανότητα σημαντικών επιπτώσεων δεν μπορεί να αποκλειστεί, το έργο θα πρέπει να υποβληθεί σε πλήρη δέουσα εκτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3, ήτοι στη σύνταξη ΕΟΑ με βάση την ΥΑ 170225/27-01-2014.

Η παρούσα προκαταρκτική ΕΟΑ συντάσσεται με βάση τις κατευθυντήριες γραμμές της υπ' αριθμό 2021/С 437/01 Ανακοίνωση της Επιτροπής «Εκτίμηση σχεδίων και έργων σε σχέση με τόπους Natura 2000 - Μεθοδολογική καθοδήγηση σχετικά με τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 3 και 4 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους».

2 Σχεδιασμός – Μεθοδολογία υλοποίησης της προκαταρκτικής ΕΟΑ

Στάδιο 1: Διαπίστωση αν το σχέδιο ή έργο είναι άμεσα συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση ενός τόπου Natura 2000

Σε αυτό το στάδιο διαπιστώνεται αν το σχέδιο ή έργο είναι συνδεδεμένο ή αναγκαίο για τη διαχείριση ενός τόπου, δηλαδή αν συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων διατήρησης του τόπου.

Με βάση το έγγραφο καθοδήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2019/C 33/01): Από το πλαίσιο και τον σκοπό του άρθρου 6, είναι εμφανές ότι ο όρος «**διαχείριση**» πρέπει να θεωρείται ότι αναφέρεται στη διαχείριση ενός τόπου από πλευράς «**διατήρησης**», δηλαδή να γίνεται αντιληπτός με την έννοια με την οποία χρησιμοποιείται στο άρθρο 6 παράγραφος 1. Συνεπώς, εάν μια δραστηριότητα είναι άμεσα συνδεδεμένη και αναγκαία για την επίτευξη των στόχων διατήρησης, απαλλάσσεται από την απαίτηση εκτίμησης.....

Ο όρος «**έργο**» θα πρέπει να ερμηνεύεται με την ευρεία έννοια ώστε να περιλαμβάνει τόσο τα κατασκευαστικά έργα όσο και άλλες παρεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον. Ο όρος «**σχέδιο**» έχει επίσης ευρεία έννοια, στην οποία περιλαμβάνονται τα σχέδια χρήσης της γης, καθώς και τομεακά σχέδια ή προγράμματα.

Σχέδια και έργα άμεσα συνδεδεμένα με τη διαχείριση της διατήρησης του τόπου, είτε μεμονωμένα είτε ως συνιστώσες άλλων σχεδίων και έργων, θα πρέπει εν γένει να εξαιρούνται από τις διατάξεις του άρθρου 6 παράγραφος 3, αλλά για τις συνιστώσες τους που δεν αφορούν τη διατήρηση ενδέχεται παρ' όλα αυτά να απαιτείται εκτίμηση.....

Στάδιο 2: Περιγραφή του σχεδίου ή έργου και των παραγόντων επιπτώσεών του

Κατά την περιγραφή του σχεδίου ή έργου, πρέπει να προσδιορίζονται όλες οι πτυχές οι οποίες, είτε μεμονωμένα ή από κοινού με άλλα σχέδια ή έργα, υπάρχει πιθανότητα να επηρεάσουν τον τόπο Natura 2000.

Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι φάσεις του έργου, μεταξύ των οποίων η κατασκευή, η λειτουργία και ο παροπλισμός.

Όσον αφορά τα σχέδια, θα πρέπει να συλλέγονται και να αναλύονται κατάλληλα στοιχεία σχετικά με τις δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του εκάστοτε σχεδίου, προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπάρχει ενδεχόμενο να έχουν, μεμονωμένα ή συλλογικά, σημαντική επίπτωση στους τόπους Natura 2000, μεταξύ άλλων σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα.

Στάδιο 3: Προσδιορισμός των τόπων Natura 2000 που ενδέχεται να επηρεαστούν από το σχέδιο ή έργο

Για τον προσδιορισμό των τόπων Natura 2000 που ενδέχεται να επηρεαστούν απαιτείται η εξέταση όλων των πτυχών του σχεδίου ή του έργου που θα μπορούσαν να έχουν δυνητικές επιπτώσεις σε τόπους Natura 2000 που βρίσκονται εντός της ζώνης επιρροής του σχεδίου ή του έργου. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλα τα στοιχεία χαρακτηρισμού (είδη, τύποι οικοτόπων) τα οποία έχουν σημαντική παρουσία στους τόπους, καθώς και οι στόχοι διατήρησής τους.

Συγκεκριμένα, θα πρέπει να προσδιορίζονται:

1. οποιοδήποτε τόποι Natura 2000 που αλληλοεπικαλύπτονται γεωγραφικά με οποιαδήποτε από τις δράσεις ή πτυχές του σχεδίου ή του έργου σε οποιαδήποτε από τις φάσεις του ή βρίσκονται πλησίον του·

2. οποιοδήποτε από τους τόπους Natura 2000 εντός της πιθανής ζώνης επιρροής του σχεδίου ή του έργου. τόποι Natura 2000 που βρίσκονται στο άμεσο περιβάλλον του έργου ή του σχεδίου (ή σε κάποια απόσταση) που θα μπορούσαν να επηρεαστούν έμμεσα από πτυχές του έργου, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη χρήση φυσικών πόρων (π.χ. νερό) και διάφορους τύπους αποβλήτων, απορρίψεων ή εκπομπών ουσιών ή ενέργειας·
3. τόποι Natura 2000 στο άμεσο περιβάλλον του σχεδίου ή του έργου (ή σε κάποια απόσταση) που φιλοξενούν πανίδα που μπορεί να μετακινηθεί στην περιοχή του έργου και, στη συνέχεια, να παρουσιάσει θνησιμότητα ή να υποστεί άλλες επιπτώσεις (π.χ. απώλεια περιοχών τροφής, μείωση περιοχής ενδημίας)·
4. τόποι Natura 2000 η συνδεσιμότητα ή η οικολογική συνέχεια των οποίων μπορεί να επηρεαστεί από το σχέδιο ή έργο.

Η έκταση των τόπων Natura 2000 που πρέπει να εκτιμηθεί, δηλαδή η ζώνη στην οποία μπορεί να προκύψουν επιπτώσεις από το σχέδιο ή έργο, θα εξαρτηθεί από τη φύση του σχεδίου ή του έργου και από την απόσταση στην οποία ενδέχεται να προκύψουν οι επιπτώσεις. Ορισμένα έργα ή σχέδια που δεν έχουν άμεσες επιπτώσεις σε τόπους Natura 2000 ενδέχεται πάντως να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στα ανωτέρω εάν προκαλούν επίπτωση φραγμού ή αποτρέπουν τη δημιουργία οικολογικών συνδέσεων. Αυτό μπορεί να συμβεί, για παράδειγμα, όταν τα σχέδια επηρεάζουν στοιχεία του τοπίου τα οποία συνδέουν τους τόπους Natura 2000 ή όταν εμποδίζουν τις μετακινήσεις των ειδών ή διακόπτουν τη συνέχεια ενός ποτάμιου ή δασικού οικοσυστήματος. Για να προσδιοριστούν οι ενδεχόμενες επιπτώσεις του σχεδίου ή έργου σε τόπους Natura 2000 είναι απαραίτητο να προσδιοριστούν όχι μόνο οι σχετικοί τόποι αλλά και οι οικοτόποι και τα είδη που έχουν σημαντική παρουσία στους εν λόγω τόπους, καθώς και οι ειδικοί για τον τόπο στόχοι διατήρησης.

Στάδιο 4: Εκτίμηση του κατά πόσον μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο σημαντικών επιπτώσεων λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησης του τόπου

Το επόμενο βήμα του σταδίου ελέγχου είναι η εκτίμηση της πιθανότητας και της δυνητικής σημασίας των επιπτώσεων που προσδιορίστηκαν στο προηγούμενο βήμα, λαμβανομένων υπόψη των δυνητικών σωρευτικών επιπτώσεων σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα.

(i) Εκτίμηση της πιθανότητας σημαντικών επιπτώσεων

Μια πιθανή σημαντική επίπτωση, σε αυτό το πλαίσιο, είναι οποιαδήποτε επίπτωση η οποία ευλόγως μπορεί να προβλεφθεί ως συνέπεια ενός σχεδίου ή έργου το οποίο θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά και σημαντικά τους στόχους διατήρησης που έχουν καθοριστεί για τους οικοτόπους και τα είδη που έχουν σημαντική παρουσία στον τόπο Natura 2000. Η επίπτωση μπορεί να είναι αποτέλεσμα δραστηριοτήτων εντός τόπου ή εκτός τόπου, ή συνδυασμών με άλλα σχέδια ή έργα.

Στο παρόν σημείο υπενθυμίζεται ότι αν η πιθανότητα σημαντικών επιπτώσεων δεν μπορεί να αποκλειστεί πέρα από κάθε εύλογη αμφιβολία, το σχέδιο ή έργο θα πρέπει να υποβληθεί σε πλήρη δέουσα εκτίμηση σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 (βλέπε ενότητα 3.2.2.β για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με την εκτίμηση δυνητικών επιπτώσεων).

Η σημασία των επιπτώσεων θα ποικίλλει ανάλογα με παράγοντες όπως το μέγεθος του αντίκτυπου, ο τύπος, η έκταση, η διάρκεια, η ένταση, ο χρόνος, η πιθανότητα, οι σωρευτικές επιπτώσεις και ο ευάλωτος χαρακτήρας των σχετικών οικοτόπων και ειδών.

Συνεπώς, ο έλεγχος των σχεδίων θα πρέπει να πραγματοποιείται με τη δέουσα προσοχή (πέρα από κάθε εύλογη αμφιβολία) και υπό το πρίσμα της αρχής της προφύλαξης, ώστε να αποφευχθεί ο αποκλεισμός

στοιχείων ή δράσεων με δυνητική επίπτωση σε έναν τόπο Natura 2000 και η εξαίρεσή τους από τον περαιτέρω έλεγχο κατά τη δέουσα εκτίμηση.

Όσον αφορά την εκτίμηση των μέτρων μετριασμού¹⁸ κατά την εφαρμογή της διαδικασίας του άρθρου 6 παράγραφος 3 το Δικαστήριο αποφάσισε ότι «προκειμένου να διαπιστωθεί η αναγκαιότητα μεταγενέστερης δέουσας εκτιμήσεως των επιπτώσεων ενός σχεδίου σε συγκεκριμένο τόπο, δεν απαιτείται κατά το στάδιο προελέγχου να λαμβάνονται υπόψη τα μέτρα που αποσκοπούν στην αποτροπή ή στη μείωση των επιβλαβών συνεπειών του σχεδίου αυτού στον εν λόγω τόπο» (υπόθεση C-323/17).

(ii) Εκτίμηση ενδεχόμενων σωρευτικών επιπτώσεων με άλλα σχέδια ή έργα

Κατά τον έλεγχο, θα πρέπει να γίνεται εκτίμηση της πιθανότητας δυνητικά σημαντικών επιπτώσεων του σχεδίου ή του έργου καθεαυτού ή από κοινού με άλλα σχέδια ή έργα. Η εκτίμηση αυτών των σωρευτικών επιπτώσεων είναι συχνά λιγότερο αναλυτική στο στάδιο του ελέγχου συγκριτικά με τη δέουσα εκτίμηση. Όμως, εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη προσδιορισμού όλων των άλλων σχεδίων ή έργων που θα μπορούσαν να προκαλέσουν σωρευτικές επιπτώσεις σε συνδυασμό με το υπό εξέταση σχέδιο ή έργο.

Ο έλεγχος «από κοινού» απαιτεί τον προσδιορισμό άλλων σχεδίων και έργων τα οποία θα μπορούσαν να έχουν δυνητικές επιπτώσεις στους ίδιους τόπους Natura 2000 και, κατόπιν, εκτίμηση της ικανότητάς τους να έχουν σημαντικές επιπτώσεις όταν εξετάζονται από κοινού με το υπό εκτίμηση σχέδιο ή έργο. Εάν από την ανάλυση δεν είναι δυνατόν να εξαχθούν οριστικά συμπεράσματα, θα πρέπει τουλάχιστον να προσδιορίζονται οποιαδήποτε άλλα σχετικά σχέδια ή έργα τα οποία θα πρέπει να ελεγχθούν διεξοδικότερα κατά τη δέουσα εκτίμηση.

(iii) Συμπεράσματα: απόφαση βάσει του αποτελέσματος του ελέγχου

Όπως ακριβώς το στάδιο δέουσας εκτίμησης, το στάδιο ελέγχου πρέπει να καταλήγει σε γραπτή αιτιολογημένη απόφαση της αρμόδιας αρχής, ώστε να παρέχεται ένα αρχείο με τους λόγους για τους οποίους συνάχθηκε αυτό το συμπέρασμα. Η γνωμοδότηση του φορέα διαχείρισης του τόπου Natura 2000 θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη κατά τη σύνταξη των συμπερασμάτων

Με βάση το έγγραφο καθοδήγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2019/C 33/01): *Στην οδηγία για τους οικοτόπους γίνεται ρητή αναφορά στους «στόχους διατήρησης του τόπου» ως βάση για την εφαρμογή του άρθρου 6 παράγραφος 3. Το ΔΕΕ, στην απόφαση που εξέδωσε στην υπόθεση C-849/19, Επιτροπή κατά Ελλάδας, επιβεβαίωσε ότι οι στόχοι διατήρησης πρέπει να θεσπίζονται επισήμως και ότι τα εν λόγω μέτρα πρέπει να είναι ειδικά ανά τόπο, να αναφέρονται στις ειδικές αξίες του τόπου και να είναι επακριβή⁷... Με άλλα λόγια, η απόφαση σχετικά με το αν το σχέδιο ή έργο ενδέχεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις σε έναν τόπο Natura 2000 θα πρέπει να λαμβάνεται με συνεκτίμηση των στόχων διατήρησης του τόπου (βλέπε ενότητα 3.1 «Έλεγχος»). Κατά συνέπεια, οι ειδικοί ανά τόπο στόχοι διατήρησης είναι απαραίτητο να καθορίζονται χωρίς καθυστέρηση για όλους τους τόπους Natura 2000 και οι εν λόγω στόχοι πρέπει να δημοσιοποιούνται....*

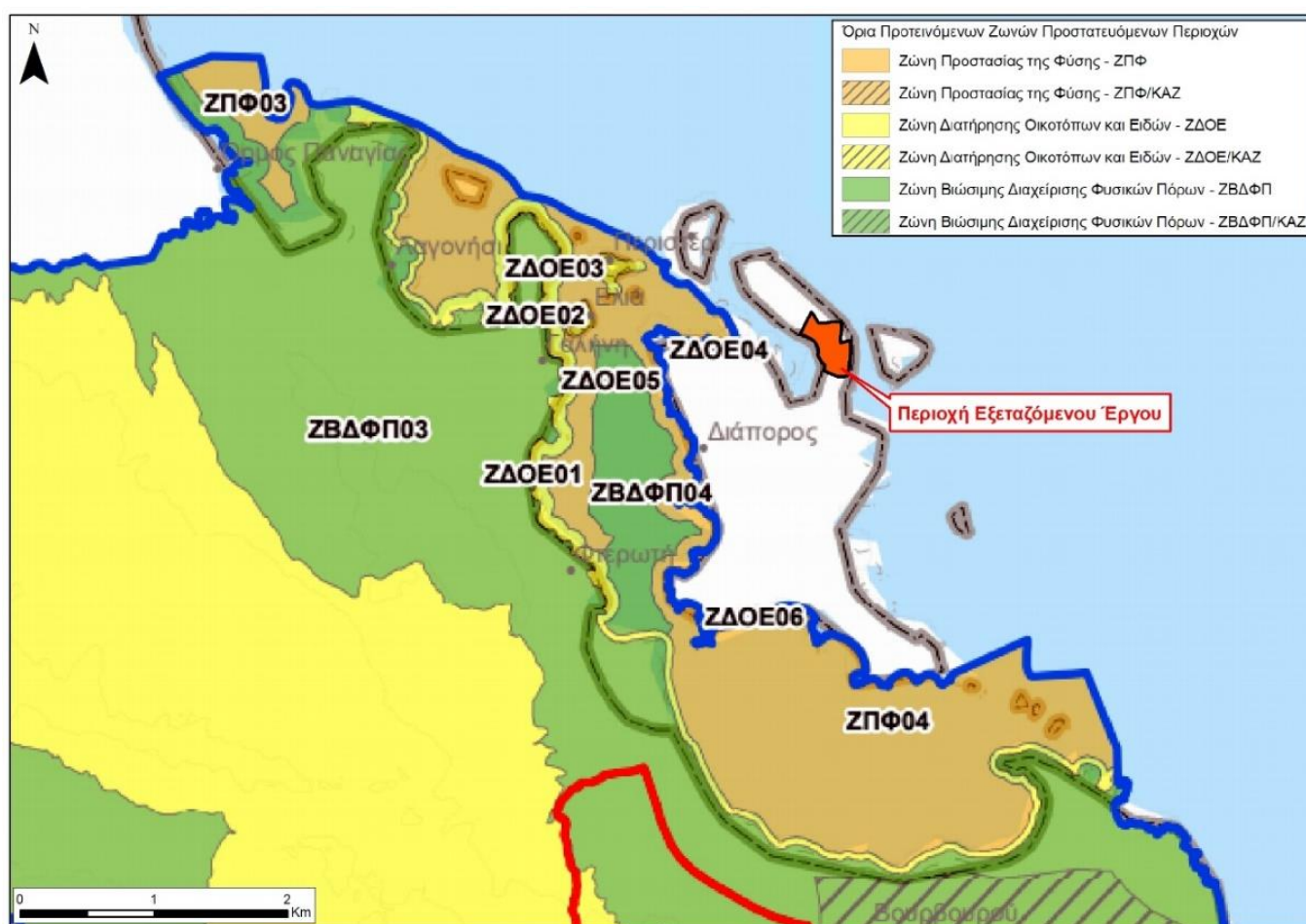
*Η έννοια του **τι είναι «σημαντικό»** πρέπει να ερμηνεύεται αντικειμενικά. Η σημασία των επιπτώσεων θα πρέπει να καθορίζεται σε σχέση με τα ειδικά χαρακτηριστικά και τις περιβαλλοντικές συνθήκες του προστατευόμενου τόπου τον οποίον αφορά το σχέδιο ή έργο, λαμβανομένων ιδιαιτέρως υπόψη των στόχων διατήρησης και των οικολογικών χαρακτηριστικών του τόπου.....*

⁷ Άρθρο 191 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3 Στάδιο 1: Διαπίστωση αν το έργο είναι άμεσα συνδεόμενο ή αναγκαίο για τη διαχείριση των τόπων Natura 2000

Το εξεταζόμενο έργο χωροθετείται εκτός της ΕΖΔ GR1270002 «ΟΡΟΣ ΙΤΑΜΟΣ – ΣΙΘΩΝΙΑ» και δεν είναι άμεσα συνδεόμενο ούτε αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων διατήρησης και συνεπώς της διαχείρισης της συγκεκριμένης προστατευόμενης περιοχής.

Στο πλαίσιο του Έργου Εκπόνηση Ειδικών Περιβαλλοντικών Μελετών, Σύνταξη Προεδρικών Διαταγμάτων Προστασίας και Σχεδίων Διαχείρισης για τις Περιοχές του Δικτύου Natura 2000, εκπονήθηκε πρόσφατα **Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη** για την προαναφερθείσα περιοχή του δικτύου NATURA 2000 (ΕΠΜ 2β⁸), η **έγκριση της οποίας δεν έχει προς το παρόν ολοκληρωθεί**. Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, το υπό μελέτη έργο δεν χωροθετείται εντός των ορίων της εξεταζόμενης ΕΖΔ και κατά συνέπεια δεν παρουσιάζει καμία σχέση με τις προτεινόμενες ζώνες όπως αυτές καθορίζονται στην ΕΠΜ 2β και παρουσιάζονται την ακόλουθη εικόνα.

Εικόνα 3-1 Ζώνες Προστασίας Περιοχής Προστασίας της Βιοποικιλότητας Σιθωνίας (πηγή ΕΠΜ 2β) σε σχέση με την περιοχή του εξεταζόμενου έργου

⁸ Κόντος Κ., Γούναρης Ν., Βλαχάκη Δ., Μπουρδανιώτης Ν., Μπραζιιώτης Σ., Λουκάκη - Γκουντάρα Ε., Αναγνώπουλος Ν. και Μπασδάρα Σ, 2024 (συντονιστές έκδοσης). «Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη περιοχών NATURA 2000 Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής», Τεύχη ΤΑ1 και ΤΑ2, παραδοτέο Μελέτης 2 «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Π.Ε. Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Σερρών και Χαλκιδικής)», Ανάδοχος: ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ε.Ε., Φορέας Ανάθεσης Μελέτης: ΥΠΕΝ/Γενική Δ/ση Περιβαλλοντικής Πολιτικής/Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας/Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών, Θεσσαλονίκη, 868 σελ.

4 Στάδιο 2: Περιγραφή του έργου και των παραγόντων επιπτώσεών του

- Μέγεθος (π.χ. σε σχέση με την άμεση δέσμευση γης)

Η παρούσα μελέτη εκπονείται στο πλαίσιο της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) η οποία αναφέρεται στην, σε στρατηγικό επίπεδο, εκτίμηση των επιπτώσεων εκτίμηση των επιπτώσεων του Ειδικού Σχεδίου Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικής Επένδυσης (ΕΣΧΑΣΕ) για την κατασκευή και λειτουργία ενός τουριστικού καταλύματος – ξενοδοχείου πέντε αστέρων στη Νήσο Διάπορο Δήμου Σιθωνίας. Το Diarogos Green Retreat, είναι ένα ενεργειακά αυτόνομο θέρετρο 5 αστέρων, το οποίο θα συνδυάζει πολυτέλεια, καινοτομία και βιωσιμότητα και αναπτύσσεται σε έκταση 96.973,14m² στο βόρειο τμήμα της νήσου Διάπορος, στο Δήμο Σιθωνίας. Οι βασικοί στόχοι είναι η δημιουργία μιας ολοκληρωμένης τουριστικής εμπειρίας, ενισχύοντας τη σύνδεση των επισκεπτών με την τοπική παράδοση και το φυσικό περιβάλλον.

Η λειτουργία του τουριστικού καταλύματος – ξενοδοχείου 5 αστέρων, περιλαμβάνει:

- ✓ Εγκαταστάσεις διαμονής (26 κτήρια φιλοξενίας, που περιλαμβάνουν αυτόνομες τουριστικές μονάδες τύπου bungalows με ενεργειακά παθητικό σχεδιασμό).
- ✓ Εγκαταστάσεις αναψυχής (2 εστιατόρια, 1 Yachting Club, 1 κεντρικό κτίριο υποδοχής με πολυτελείς παροχές, όπως lounge, εμπορική στοά, κοινόχρηστες πισίνες, Spa, γυμναστήριο με κλειστή πισίνα και χώρους άθλησης, καθώς και αθλητικές εγκαταστάσεις, όπως γήπεδα τένις και paddle).
- ✓ Έργα υποδομής (Μονάδα Επεξεργασίας Λυμάτων, Εγκατάσταση Μονάδας Αφαλάτωσης)
- ✓ Υλοποίηση λιμενικών έργων για την δια θαλάσσης πρόσβαση στο συγκρότημα
- ✓ Περιοχές ανάπτυξης αγροτικών καλλιεργειών
- ✓ Ι. Ναός που θα λειτουργεί ως χώρος τέλεσης γάμων και άλλων θρησκευτικών μυστηρίων/τελετών

Τα κύρια μεγέθη που αφορούν το υπό μελέτη έργο είναι ως ακολούθως:

– Δόμηση: 85.504,99 x 0,1=	8.504,99 τμ
– Πυκνότητα κλινών:	1,8 κλίνες /στρέμμα.
– Αριθμός κλινών:	180
– Αριθμός προσωπικού του ξενοδοχείου:	7(Ιαν)-165(Αυγ)

Κατά τη λειτουργία του ξενοδοχειακού συγκροτήματος το ακουστικό περιβάλλον της περιοχής δύναται να επιβαρυνθεί από τον θόρυβο από τη λειτουργία των εγκαταστάσεων του συγκροτήματος (κλιματισμός, αντλίες εξαεριστήρες μαγειρείων κ.λπ.).

Οι μετακινήσεις εντός του εσωτερικού οδικού δικτύου του εξεταζόμενου ξενοδοχειακού συγκροτήματος προβλέπεται να πραγματοποιούνται με ηλεκτροκίνητα οχήματα συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στον περιορισμό των επιπτώσεων από τη λειτουργία του έργου στο ακουστικό περιβάλλον. Επιπλέον η εγκατάσταση σύγχρονου εξοπλισμού χαμηλών εκπομπών θορύβου και η εγκατάσταση θορυβώδους εξοπλισμού εντός ηχομονωμένων χώρων αναμένεται να συμβάλει περεταίρω στον περιορισμό των επιπτώσεων στο ακουστικό περιβάλλον.

Συνεπώς η επίπτωση στο ακουστικό περιβάλλον από τη λειτουργία του εξεταζόμενου έργου γενικά χαρακτηρίζεται ασθενής, τοπική, όμοια ή και μικρότερη από την επίπτωση παρόμοιων έργων της ευρύτερης περιοχής (υφιστάμενων/ μελλοντικών) και μερικώς αντιστρεπτή, με τη λήψη κατάλληλων μέτρων. Σε κάθε περίπτωση η πηγή θορύβου αφορά στην περιοχή της τουριστικής ανάπτυξης σε σημαντική απόσταση (άνω των 500μ) από την προστατευόμενη περιοχή.

Δεν αναμένονται επιπτώσεις που να σχετίζονται με δονήσεις από τη λειτουργία του έργου.

Δεν αναμένονται επιπτώσεις στην θολότητα καθώς δεν κατασκευάζονται έργα σε ρέματα ή στην θαλάσσια περιοχή. Επιπτώσεις στη θαλάσσια ζώνη μπορεί να προκύψουν λόγω της διάθεσης αλμολοίπου της εγκατάστασης αφαλάτωσης. Οι εν λόγω επιπτώσεις εκτιμώνται στο πλαίσιο της εξειδικευμένης μελέτης διάθεσης και χαρακτηρίζονται ως μη σημαντικές υπό την προϋπόθεση διάθεσης του αλμολοίπου σε κατάλληλα βάθη και με την προϋπόθεση σχεδιασμού και λειτουργίας κατάλληλων συστημάτων διάχυσης (διαχυτήρες).

- Φυσικές αλλαγές στο περιβάλλον (π.χ. μεταβολές στις κοίτες των ποταμών ή στη μορφολογία άλλων υδατικών συστημάτων, αλλαγές στην πυκνότητα δασικής κάλυψης)

Το εξεταζόμενο έργο χωροθετείται εντός του Υδατικού Διαμερίσματος (ΥΔ) Κεντρικής Μακεδονίας(ΕΛ10). Εντός της ΛΑΠ Χαλκιδικής (ΕΛ1005).

Αναφορικά με τα επιφανειακά υδατικά συστήματα (ΥΣ) πλησίον του υπό μελέτη έργου, δεν εντοπίζεται κάποιο ποτάμιο ΥΣ, ενώ γειτνιάζει με το επιφανειακό παράκτιο ΥΣ ΕΛ1005C0004N (Σιγγιτικός Κόλπος) του οποίου η **χημική και η οικολογική κατάσταση είναι καλή**.

Όσον αφορά τα υπόγεια υδατικά συστήματα (ΥΣ), το εξεταζόμενο έργο βρίσκεται επί του ΥΣ ΕΛ1000300 (Διάπορου) του οποίου η **χημική και ποσοτική κατάσταση είναι καλή** (λόγω έλλειψης ανθρωπογενών πιέσεων). Στα πλαίσια του 1^{ου} Σχεδίου Διαχείρισης δεν είχε ορισθεί ως Υπόγειο Υδατικό Σύστημα, συνεπώς δεν είχε αξιολογηθεί η ποιοτική και η ποσοτική του κατάσταση

Σε απόσταση περίπου 2χλμ. δυτικά από το υπό μελέτη έργο, εντοπίζεται και το υπόγειο ΥΣ ΕΛ1000180 (Σιθωνίας) με επίσης καλή χημική και ποσοτική κατάσταση.

Στο υπόγειο υδατικό σύστημα Διάπορου (ΕΛ1000300) δεν περιλαμβάνονται σημεία του δικτύου παρακολούθησης υπογείων υδάτων για την περίοδο παρακολούθησης 2013-2015 και 2018-2020.

Δεν αναμένονται μεταβολές στις κοίτες ποταμών ή στην μορφολογία των υδατικών συστημάτων καθώς δεν προβλέπονται κανενός είδους έργα εντός αυτών.

Οι δυνητικές επιπτώσεις στα **ποσοτικά χαρακτηριστικά** των επιφανειακών υδάτων, σχετίζονται με τα ακόλουθα:

- Ανάσχεση ή μερική διακοπή της επιφανειακής απορροής των νερών της περιοχής του γηπέδου του έργου
- Αυξημένη κατανάλωση νερού η οποία όμως στην προκειμένη περίπτωση θα εξασφαλισθεί μέσω της αφαλάτωσης.

Οι επιπτώσεις στην **ποιότητα των επιφανειακών νερών** (κυρίως) συνδέονται με τα ακόλουθα:

- Τις απορροές υλικών
- Την παραγωγή υγρών αποβλήτων που θα προκύπτουν από:
 - χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια από τα μηχανήματα - διαρροές καυσίμων. Οι τυχούσες διαρροές ή τυχαίες απορρίψεις μεταχειρισμένων ορυκτελαίων των βαρέων οχημάτων, φορτηγών, μηχανών καθώς και η έκπλυση των μηχανών και μηχανημάτων των εργοταξίων αποτελούν πηγές ρύπανσης που θα πρέπει να αντιμετωπισθούν.
 - αστικά λύματα
- Την παραγωγή σκόνης, η οποία θα είναι επιφανειακά βεβαρημένη από προσροφημένους ρύπους (διαβρώσεις μετάλλων, καυσάερια, βενζίνες, λάδια κ.λπ.) και η οποία στην περίπτωση έντονων βροχοπτώσεων, θα συμπαρασύρεται με τα όμβρια προς τη θαλάσσια ζώνη

Πρόσθετες επιπτώσεις στην ποιότητα των νερών μπορεί να προκληθούν από κακή διαχείριση των μηχανημάτων, ή κακή συντήρηση αυτών με συνέπεια τη διαρροή λιπαντικών στο έδαφος. Οι ουσίες αυτές, εφόσον διατεθούν στο έδαφος είναι δυνατόν, είτε να μεταφερθούν με επιφανειακή απορροή μετά από άμεση βροχή προς τη θάλασσα, είτε να καταλήξουν στα υπόγεια νερά της περιοχής. Και στις δύο περιπτώσεις προκαλούν ρύπανση. Μεγαλύτερες επιπτώσεις αναμένονται στην περίπτωση ατυχήματος με ανεξέλεγκτη διαρροή καυσίμων, λιπαντικών ή/και παραπροϊόντων των εργασιών κατασκευής, αν και αυτή η πιθανότητα είναι αρκετά περιορισμένη.

Για την ελαχιστοποίηση των δυνητικών επιπτώσεων στα επιφανειακά νερά της περιοχής, προτείνονται στην ΣΜΠΕ μια σειρά από μέτρα.

Το σύνολο των επιπτώσεων που αναφέρονται μικρής έντασης και έκτασης και είναι πλήρως αντιμετωπίσιμες και μερικώς αναστρέψιμες με την περάτωση των εργασιών ή/και με τη λήψη ειδικών μέτρων, που παρουσιάζονται στο επόμενο κεφάλαιο.

Όπως προαναφέρθηκε το τουριστικό συγκρότημα υδροδοτείται αυτοτελώς ενώ διαθέτει και δική του Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων.

- **Αλλαγές στην ένταση υφιστάμενης πίεσης (π.χ. αύξηση θορύβου, ρύπανσης ή κυκλοφορίας)**

Κατά τη λειτουργία του ξενοδοχειακού συγκροτήματος το ακουστικό περιβάλλον της περιοχής δύναται να επιβαρυνθεί από το θόρυβο από τη λειτουργία των εγκαταστάσεων του συγκροτήματος (κλιματισμός, αντλίες εξαεριστήρες μαγειρείων κ.λπ.).

Οι μετακινήσεις εντός του εσωτερικού οδικού δικτύου του εξεταζόμενου ξενοδοχειακού συγκροτήματος προβλέπεται να πραγματοποιούνται με ηλεκτροκίνητα οχήματα. Επιπλέον η εγκατάσταση σύγχρονου εξοπλισμού χαμηλών εκπομπών θορύβου και η εγκατάσταση θορυβώδους εξοπλισμού εντός ηχομονωμένων χώρων αναμένεται να συμβάλει περεταίρω στον περιορισμό των επιπτώσεων στο ακουστικό περιβάλλον.

Συνεπώς η επίπτωση στο ακουστικό περιβάλλον από τη λειτουργία του εξεταζόμενου έργου γενικά χαρακτηρίζεται ασθενής, τοπική, όμοια ή και μικρότερη από την επίπτωση παρόμοιων έργων της ευρύτερης περιοχής (υφιστάμενων/ μελλοντικών) και μερικώς αντιστρεπτή, με τη λήψη κατάλληλων μέτρων. Σε κάθε περίπτωση η πηγή θορύβου αφορά στην περιοχή τουριστικής ανάπτυξης σε σημαντική απόσταση (άνω των 500μ) από την προστατευόμενη περιοχή.

Ως προς τις επιπτώσεις του έργου στο **ατμοσφαιρικό περιβάλλον**, δεν αναμένεται επιβάρυνση καθώς πρόκειται για έργο περιορισμένης κλίμακας. Επιβάρυνση στην ποιότητα του αέρα αναμένονται από τις εκπομπές καυσαερίων των μηχανημάτων και των σκαφών μεταφοράς των υλικών, και της σκόνης από τις χωματουργικές εργασίες και τις εργασίες κατασκευής (π.χ. κόψιμο, τρίψιμο πλακών, πλακιδίων, γυψοσανίδων κ.λπ.). Οι όποιες επιπτώσεις στο ατμοσφαιρικό περιβάλλον, θα είναι προσωρινές και δεν θα προκαλέσουν αξιόλογη μη αναστρέψιμη υποβάθμιση του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος της άμεσης περιοχής, ενώ δύνανται να περιοριστούν με τη λήψη κατάλληλων μέτρων. Κατά τη φάση λειτουργίας του έργου αναμένονται περιορισμένης έκτασης και μικρής έντασης επιπτώσεις στο ατμοσφαιρικό περιβάλλον της περιοχής κυρίως λόγω καυσαερίων από τις εγκαταστάσεις της μονάδας καθώς και οσμές από τις κουζίνες. Οι επιπτώσεις αυτές είναι μερικώς αναστρέψιμες με τη λήψη των προτεινόμενων μέτρων.

- **Απαιτούμενοι πόροι (π.χ. υδροληψία, εξόρυξη ορυκτών)**

Οι ανάγκες Καθαρού Νερού Γενικής Χρήσης του ξενοδοχείου (Υδρευση) σχεδιάζεται καλύπτονται από την εγκατάσταση αφαλάτωσης.

- **Εκπομπές (π.χ. εναπόθεση αζώτου) και απόβλητα (και αν απορρίπτονται στο έδαφος, το νερό ή τον αέρα)**

Δεν προβλέπεται η εναπόθεση αζώτου σε σημαντικές ποσότητες. Δεν υφίστανται οδικές μεταφορές συμβατικού τύπου (ηλεκτρικά οχήματα). Η γεωργική δραστηριότητα (πολυλειτουργικό αγρόκτημα) δεν απαιτεί την χρήση χημικών λιπασμάτων.

Εκτιμάται ότι η ημερήσια παραγωγή αποβλήτων του ξενοδοχειακού συγκροτήματος κατά την περίοδο αιχμής θα ανέρχεται σε σχεδόν 1m³/ημέρα.), εκ των οποίων τουλάχιστον το 30% προβλέπεται να είναι ανακυκλώσιμα. Σύμφωνα με τον φορέα του έργου στόχος είναι η διαλογή και η προώθησή τους προς ανακύκλωση, ενώ στόχος αποτελεί και η συμμόρφωση με τους κανόνες των Green Hotels και την εισαγωγή της πολιτικής 4R (Reduce - Reuse - Recycle - Replenish) για όλα τα στάδια λειτουργίας του συγκροτήματος.

Η διαχείρισή τους θα γίνεται σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας (Ν. 4819/2021) ανά ρεύμα αποβλήτου.

Δεν προβλέπεται απόρριψη αποβλήτων στο έδαφος, το νερό ή τον αέρα.

- **Απαιτήσεις σχετικά με τη μεταφορά (π.χ. οδοί πρόσβασης)**

Η πρόσβαση στο νησί πραγματοποιείται μόνο μέσω θαλάσσης από τον οικισμό της Βουρβουρούς, .

- **Διάρκεια της κατασκευής, της λειτουργίας, του παροπλισμού κ.λπ.**

Το ξενοδοχειακό συγκρότημα αναμένεται να λειτουργήσει το 2027 και δεν προβλέπεται στο ορατό μέλλον ο παροπλισμός του. Προβλέπονται περιορισμένης έκτασης ανακατασκευές και συντηρήσεις των κτιριακών του υποδομών σε όλο το διάστημα της λειτουργίας του.

Κύρια δραστηριότητα του τουριστικού συγκροτήματος είναι η φιλοξενία, η οποία απευθύνεται σε διεθνείς και Έλληνες επισκέπτες ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες και απαιτήσεις της τουριστικής αγοράς. Οι σημαντικές τουριστικές υποδομές δίνουν τη δυνατότητα πραγματοποίησης πρόσθετων δραστηριοτήτων, όπως διεθνή και μη συνέδρια, εκδηλώσεις / εκθέσεις και εν γένει πολιτιστικές εκδηλώσεις και ελλιμενισμό μικρών σκαφών αναψυχής.

- **Χρονικές πτυχές (χρονοδιάγραμμα των διαφόρων σταδίων ενός σχεδίου ή έργου)**

Βλέπε προηγούμενη παράγραφο.

- Απόσταση από τόπους Natura 2000 και ειδικότερα από τα στοιχεία χαρακτηρισμού τους

Εντός της περιοχής επέμβασης δεν εντοπίζονται προστατευόμενες περιοχές οι οποίες περιλαμβάνονται στο Εθνικό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών. Η εγγύτερη περιοχή του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000, είναι η Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ) GR1270002 «Όρος Ίταμος - Σιθωνία», η οποία βρίσκεται σε ελάχιστη απόσταση περί τα 500m από το εξεταζόμενο έργο.

Για την περιοχή του Δικτύου Natura 2000 με κωδικό GR1270002 «Όρος Ίταμος - Σιθωνία» (ΕΖΔ) εκπονήθηκε η παρούσα μελέτη Περιβαλλοντικού Ελέγχου.

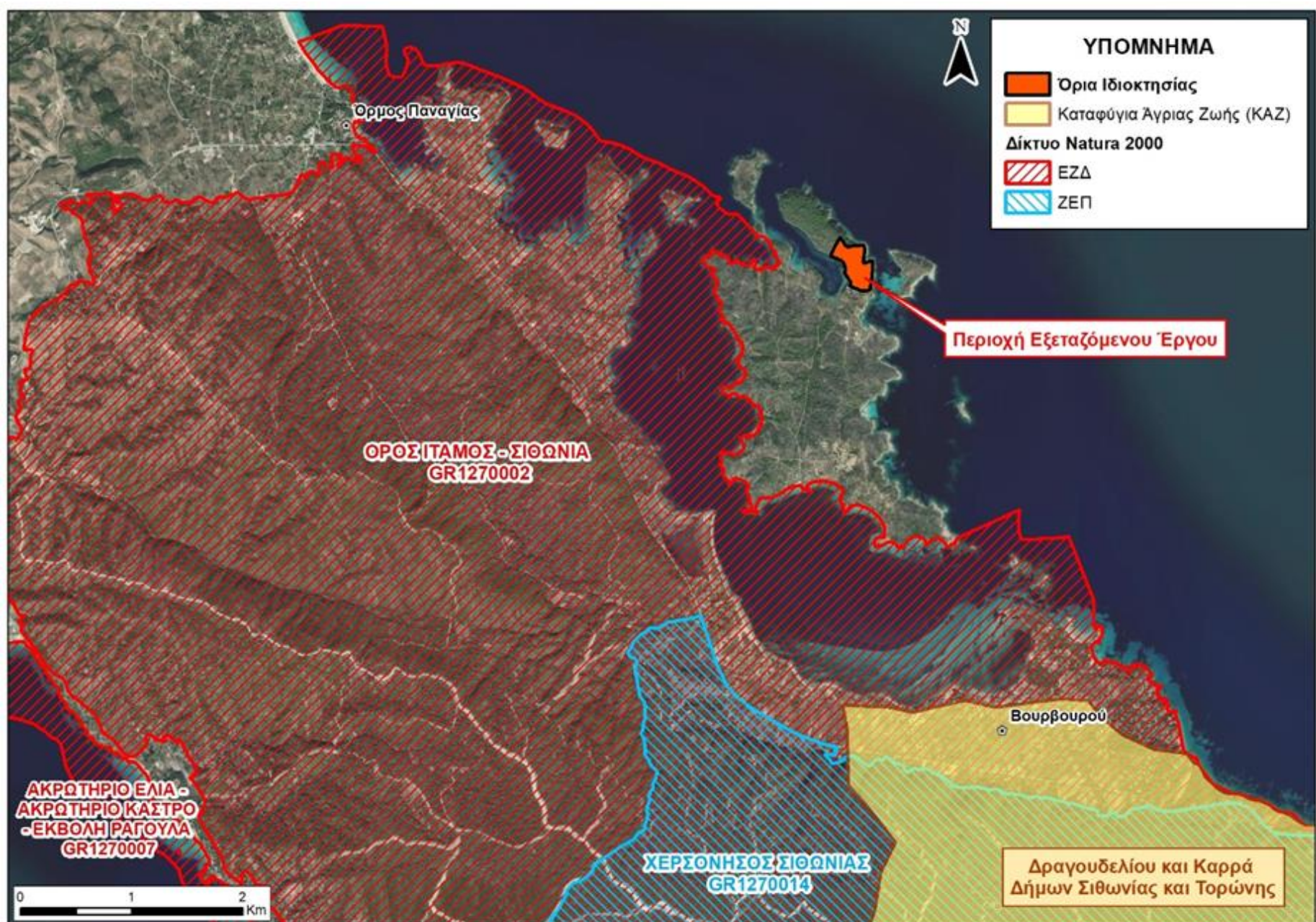
Εκτός της περιοχής επέμβασης εντοπίζεται το Καταφύγιο Άγριας Ζωής «Δραγουδελίου και Καρρά Δήμων Σιθωνίας και Τορώνης» (Κ724), έκτασης 13.495,04ha σε ελάχιστη απόσταση περί τα 3,7Km N.

Εκτός της περιοχής επέμβασης εντοπίζεται σε ελάχιστη απόσταση περί τα 3,5Km N από το εξεταζόμενο έργο, η περιοχή που έχει περιληφθεί στις Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (ΣΠΠ) με ονομασία «Όρος Ίταμος», κωδικό GR036 και συνολική έκταση 23.441 εκτάρια (ha).

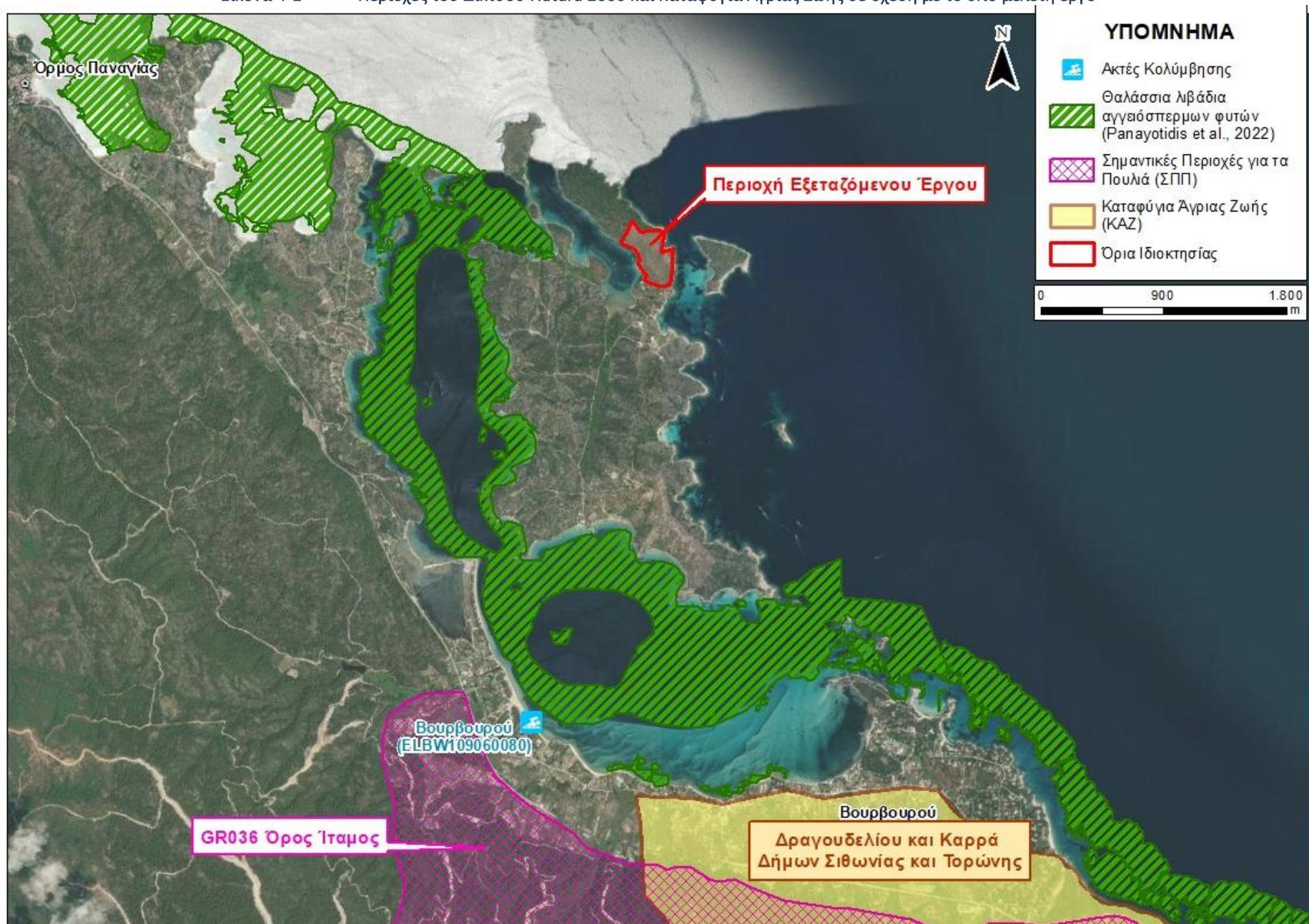
Στην ευρύτερη περιοχή, δεν εντοπίζονται μικροί νησιωτικοί υγρότοποι του ΠΔ 12-06-2012 (ΦΕΚ 229/ΑΑΠ/2012).

Οι πλησιέστερες ακτές κολύμβησης στο εξεταζόμενο έργο παρουσιάζονται παρακάτω:

- ELBW109060080 «Βουρβουρού», σε απόσταση περί τα 3,2Km N
- ELBW109060080 «Λιβροχιά», σε απόσταση περί τα 5Km ΒΔ.

Εικόνα 4-1 Περιοχές του Δικτύου Natura 2000 και Καταφύγια Άγριας Ζωής σε σχέση με το υπό μελέτη έργο

Εικόνα 4-2 Λοιπές προστατευόμενες περιοχές στην ευρύτερη περιοχή μελέτης

- Σωρευτικές επιπτώσεις με άλλα έργα και σχέδια

Στην άμεση περιοχή του έργου (πάνω στο νησί Διάπορος) υπάρχουν τρία μικρά ξενοδοχειακά καταλύματα συνολικά περίπου 30 κλινών. Η αποκλειστική πρόσβαση δια θαλάσσης και η πλήρης έλλειψη υποδομών έχει εμποδίσει τη ανάπτυξη του νησιού, τουλάχιστον στο βαθμό και το ύψος με το οποίο αναπτύχθηκε η παρακείμενη περιοχή της Βουρβουρούς.

Για τους ίδιους λόγους δεν προβλέπεται ούτε στο άμεσο μέλλον η χωροθέτηση άλλων παρόμοιου τύπου εγκαταστάσεων.

Ωστόσο σε επίπεδο ευρύτερης περιοχής η περιοχή αποτελεί σημαντικό τουριστικό προορισμό και ως εκ τούτου, ιδιαίτερα τους καλοκαιρινούς μήνες, προκαλεί πιέσεις στο φυσικό περιβάλλον λόγω κατανάλωσης φυσικών πόρων και ενέργειας, παραγωγής απορριμμάτων και αυξημένης οδικής κυκλοφορίας. Παράλληλα, η ύπαρξη πλήθους τουριστικών υποδομών δημιουργεί προβλήματα διάθεσης των υγρών αποβλήτων που προκύπτουν από τη λειτουργία τους.

Επιπλέον, πιέσεις δέχεται δυνητικά και το θαλάσσιο περιβάλλον, αφού πιθανές πηγές ρύπανσης που απειλούν τα ενδιαφέροντα της περιοχής είναι τα αστικά απόβλητα, οι κηλίδες από πετρελαιοφόρα σκάφη (από ενδεχόμενα ατυχήματα) και τα αγροχημικά. Ωστόσο, προς το παρόν ρύπανση παρατηρείται κυρίως στα λιμάνια και δεν υφίσταται άμεση απειλή στις οικολογικά ευαίσθητες περιοχές της ευρύτερης περιοχής.

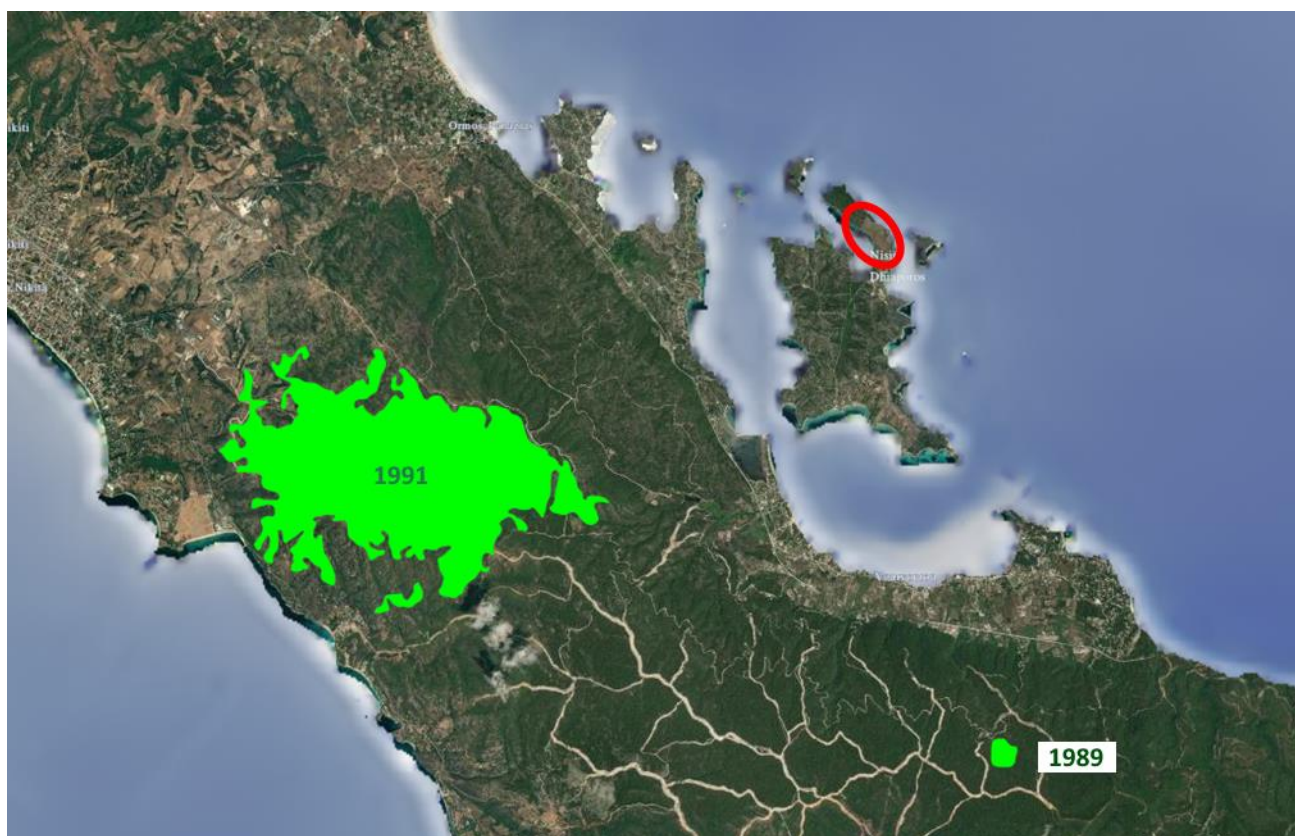
Προβλήματα ρύπανσης δημιουργούνται επίσης από τα υγρά απόβλητα των ελαιοτριβείων που περιέχουν μεγάλες ποσότητες οργανικού φορτίου και των οποίων η διάθεση γίνεται ως επί το πλείστον σε παρακείμενα ρέματα. Όλα τα παραπάνω οδηγούν στη ρύπανση ευαίσθητων αποδεκτών όπως είναι Τορωναίος και ο Σιγγιτικός κόλπος.

Τέλος η αλόγιστη χρήση λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων αποτελεί ορατό κίνδυνο για τους υπόγειους υδροφορείς.

Γενικά όσον αφορά τις δραστηριότητες του ξενοδοχειακού συγκροτήματος, έχει γίνει προσπάθεια τόσο κατά τον σχεδιασμό όσο και κατά την κατασκευή και τη λειτουργία του να διατηρηθεί αναλλοίωτος ο χαρακτήρας της περιοχής και οι φυσικές ομορφιές, καθώς αυτές σε συνδυασμό με τις παρεχόμενες υπηρεσίες υψηλού επιπέδου αποτελούν και τον σημαντικότερο πόλο έλξης.

Όσον αφορά τις δασικές περιοχές της ευρύτερης περιοχής αυτές αντιμετωπίζουν κινδύνους που προέρχονται από τις παρακάτω πηγές:

Πυρκαγιές: Εξαιτίας των θερμών και ξηρών κλιματικών χαρακτηριστικών και της σύνθεσης της χλωρίδας σε σημαντικό βαθμό από εύφλεκτα δασοπονικά είδη, η πυρκαγιά αποτελεί τον υπ. αριθμό 1 κίνδυνο. Στη νήσο Διάπορο δεν έχουν καταγραφεί πυρκαγιές από το 1984 σύμφωνα με στοιχεία από το Παρατηρητήριο Δασικών Πυρκαγιών του ΕΑΑ (<http://ocean.space.noa.gr> – βλ ακόλουθη εικόνα) . Οι πλησιέστερες πυρκαγιές στο ακρωτήριο Σιθωνίας εντοπίζονται στα Δ-ΝΔ της Νήσου σε απόσταση περί τα 5 km (έλαβε χώρα το 1991) και στα Ν σε απόσταση περί τα 6 km (έλαβε χώρα το 1989). Σήμερα και ιδιαίτερα κατά τα τελευταία χρόνια και κυρίως λόγω των αυστηρών μέτρων αστυνόμευσης και εκσυγχρονισμού των πυροσβεστικών μέσων αλλά και της προληπτικής ενημέρωσης του κοινού, οι πυρκαγιές έχουν μειωθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό.

Εικόνα 4-3 Ετήσια συχνότητα εμφάνισης δασικών πυρκαγιών στην ευρύτερη περιοχή (η περιοχή μελέτης εντός κόκκινης έλλειψης – Πηγή <http://ocean.space.noa.gr/>)

Βοσκή: Αν και δεν υπάρχει εγκατεστημένη κτηνοτροφία (εκτροφές αιγοπροβάτων, βοοειδών κτλ.) πάνω στο νησί Διάπορος, είναι πιθανόν να υπάρχει περιορισμένη εκτατική κτηνοτροφία (κάποιες κασίδες και πρόβατα)

Εκχερώσεις: Παρά τους σημαντικούς περιορισμούς που υπάρχουν (π.χ. δασικός χαρακτήρας εκτάσεων, προστασία Natura, ανυπαρξία δρόμων, πρόσβαση μόνο δια θαλάσσης, ιδιοκτησιακά ζητήματα, η Διάπορος έχει αρκετά διάσπαρτα κτίσματα τα οποία δεν έχουν ενταχθεί σε ολοκληρωμένο σχεδιασμό ούτε έχουν κοινά μορφολογικά και αρχιτεκτονικά στοιχεία.

5 Στάδιο 3: Προσδιορισμός των τόπων Natura 2000 που ενδέχεται να επηρεαστούν από το έργο

5.1 Μεθοδολογία

Η καταγραφή και ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης του φυσικού περιβάλλοντος της περιοχής μελέτης στηρίχτηκε **σε βιβλιογραφικά δεδομένα**. Στο πλαίσιο της έρευνας αυτής, έγινε συλλογή και καταγραφή των υπαρχουσών πληροφοριών για τα ιδιαίτερα οικολογικά χαρακτηριστικά που διαμορφώνουν την αξία του συνόλου της ΠΜ, ήτοι της GR1270002.

Οι κύριες βιβλιογραφικές πηγές που αξιοποιήθηκαν περιλαμβάνουν:

- Τα Τυποποιημένα Έντυπα Δεδομένων (ΤΕΔ, Standard Data Form-SDF), σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία που παρέχονται από το Κεντρικό Αποθετήριο Δεδομένων (CDR) του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος αναφορικά με τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000.
- Τις πλέον πρόσφατες εκθέσεις εφαρμογής των Οδηγιών 92/43/ΕΟΚ και 2009/147/ΕΚ.
- Τα θεσμοθετημένα σχέδια διαχείρισης των ειδών *Caretta caretta* (ΦΕΚ 3678/Β/2021), *Monachus monachus* (ΦΕΚ 5100/Β/2024) και *Tursiops truncatus* (ΦΕΚ 73Β/2025).
- Τα πλέον πρόσφατα Κόκκινα Βιβλία (εθνικά, ευρωπαϊκά, διεθνή) των απειλούμενων σπονδυλόζων, ασπονδύλων και χλωρίδας.
- Την ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985 (ΦΕΚ 1807/Β/2023) «Καθορισμός στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων του Παραρτήματος Ι και ειδών του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ **σε Ειδικές Ζώνες Διατήρησης και Τόπους Κοινοτικής Σημασίας του εθνικού οικολογικού δικτύου Natura 2000**».
- Την ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/18722/795 (ΦΕΚ 1091/Β/2023) Τροποποίηση της υπό στοιχεία ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/30339/982/31.03.2021 απόφασης του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας «Καθορισμός εθνικών στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων και ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος» (Β' 1375).
- Την ΥΑ 110/1205322 (ΦΕΚ 1419/Β/2012) «Καθορισμός τεχνικών προδιαγραφών για την εκπόνηση μελετών οριοθέτησης των χερσαίων περιοχών του δικτύου «NATURA 2000» – επικαιροποίηση, περιγραφή και οριοθέτηση χερσαίων τύπων οικοτόπων σε Τόπους Κοινοτικής Σημασίας.»
- Τα κάτωθι παραδοτέα της ΕΠΜ 2β:

Κόντος Κ., Γούναρης Ν., Βλαχάκη Δ., Μπουρδανιώτης Ν., Μπραζιώτης Σ., Λουκάκη - Γκουντάρα Ε., Αναγνώπουλος Ν. και Μπασδάρα Σ, 2024 (συντονιστές έκδοσης). «Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη περιοχών NATURA 2000 Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής», Τεύχη ΤΑ1 και ΤΑ2, παραδοτέο Μελέτης 2 «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Π.Ε. Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Σερρών και Χαλκιδικής)», Ανάδοχος: ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ε.Ε., Φορέας Ανάθεσης Μελέτης: ΥΠΕΝ/Γενική Δ/ση Περιβαλλοντικής Πολιτικής/Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας/Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών, Θεσσαλονίκη.

Κόντος Κ., Γούναρης Ν., Βλαχάκη Δ., Μπουρδανιώτης Ν., Μπραζιώτης Σ., Λουκάκη - Γκουντάρα Ε., Αναγνώπουλος Ν. και Μπασδάρα Σ, 2024 (συντονιστές έκδοσης). «Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη περιοχών NATURA 2000 Π.Ε. Θεσσαλονίκης και Χαλκιδικής», Τεύχη ΤΑ1 και ΤΑ2, παραδοτέο Μελέτης 2 «Εκπόνηση ΕΠΜ και ΣΔ για τις περιοχές Natura 2000 της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας (Π.Ε. Κιλκίς, Θεσσαλονίκης, Σερρών και Χαλκιδικής)», Ανάδοχος: ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ε.Ε., Φορέας Ανάθεσης Μελέτης: ΥΠΕΝ/Γενική Δ/ση Περιβαλλοντικής Πολιτικής/Διεύθυνση Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας/Τμήμα Προστατευόμενων Περιοχών, Θεσσαλονίκη.

- Τα αποτελέσματα της μελέτης 2: «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης τύπων οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα»
- Τα αποτελέσματα της μελέτης 4: «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης ειδών ασπονδύλων κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα».
- Τα αποτελέσματα της μελέτης 5: «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης ειδών αμφιβίων/ερπετών κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα».
- Τα αποτελέσματα της μελέτης 8 «Εποπτεία και Αξιολόγηση της Κατάστασης Διατήρησης Θαλάσσιων Τύπων Οικοτόπων και Ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα»

5.2 Περιγραφή της Περιοχής Μελέτης

Η περιοχή του Δικτύου Natura 2000, η οποία ενδέχεται να επηρεαστεί από το υπό μελέτη έργο με κωδικό GR1270002 και ονομασία «Όρος Ίταμος - Σιθωνία», έχει χαρακτηριστεί ως Ειδική Ζώνη Διατήρησης (ΕΖΔ).

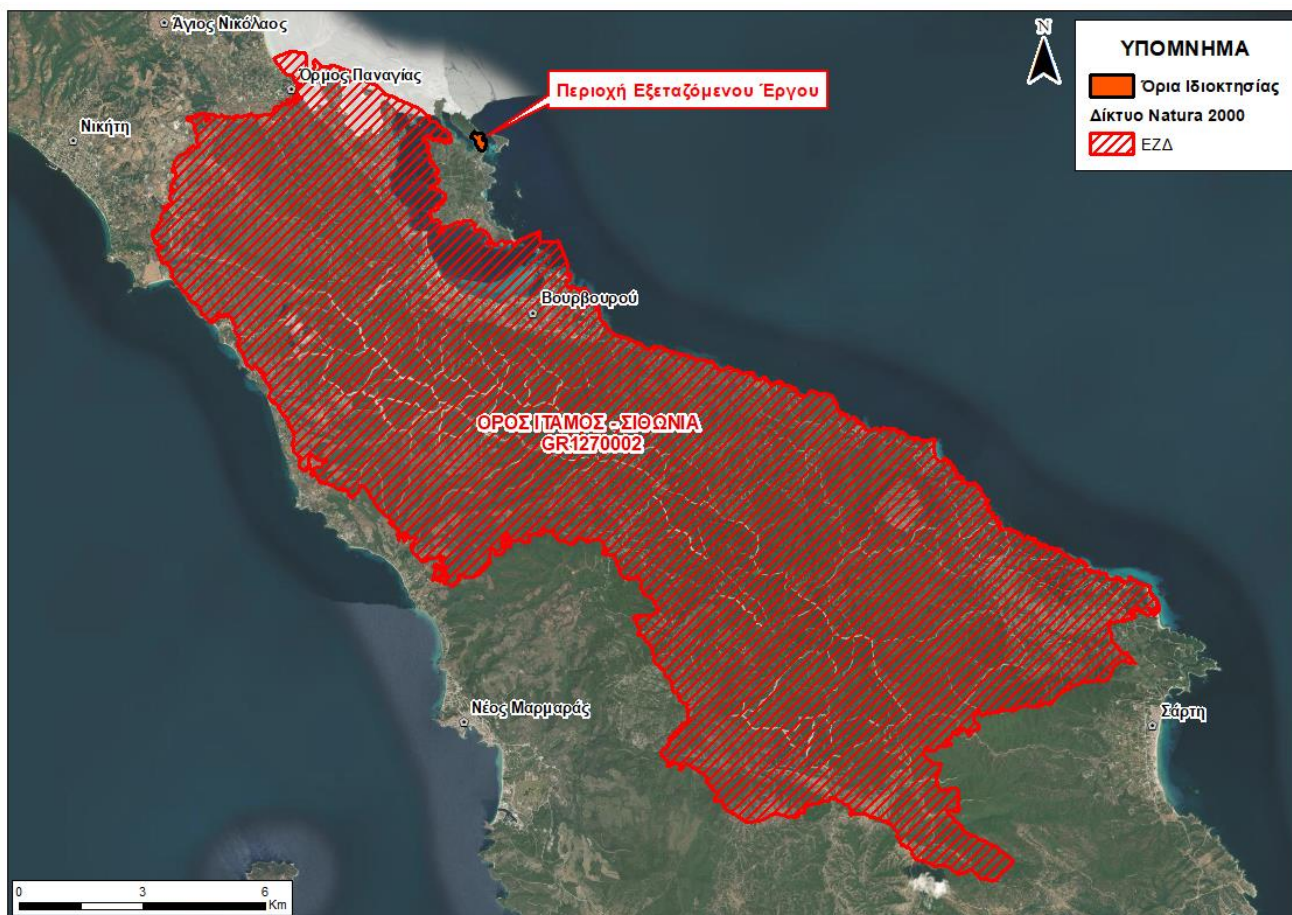
Τμήμα της ΠΜ εμπίπτει εντός των ορίων της ΣΠΠΕ GR036 με ονομασία «Όρος Ίταμος», έκτασης 23.441 εκταρίων (ha). Η έκταση ΕΖΔ είναι 18.053,58 ha και καταλαμβάνει κυρίως χερσαίο τμήμα ενώ ένα ποσοστό 5,43% αφορά σε θαλάσσιο.

Η ΠΜ υπάγεται στην Περιφερειακή Ενότητα Χαλκιδικής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας. Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 34 του ν. 4685/2020, η αρμόδια Μονάδα Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ) για την εν λόγω περιοχή Natura 2000 είναι η ΜΔΠΠ Προστατευόμενων Περιοχών Κεντρικής Μακεδονίας.

Οι κεντροβαρικές συντεταγμένες της ΕΖΔ στο παγκόσμιο σύστημα WGS84 έχουν ως κάτωθι:

- Γεωγραφικό Μήκος= 23,828572
- Γεωγραφικό Πλάτος= 40,150999

Η περιοχή περιλαμβάνει το ΒΑ τμήμα της χερσονήσου της Σιθωνίας και την παράκτια ζώνη από τον όρμο της Παναγιάς μέχρι τη Βουρβουρού.

Χάρτης 5-1 Περιοχή μελέτης σε σχέση με τα όρια ιδιοκτησίας του εξεταζόμενου έργου

Το ορεινό τοπίο της περιοχής χαρακτηρίζεται από σημαντικά είδη πεύκης όπου τα *Pinus halepensis* και *Pinus nigra* var. *palassiana* είναι τα πιο κοινά, ενώ επίσης απαντώνται και τα *Pinus pinea* και *Pinus maritima*. Επίσης στη ζώνη της μαύρης πεύκης, φύονται λίγα άτομα του είδους *Taxus baccata*. Τα δάση φυλλοβόλων είναι πολύ σπάνια. Παράλληλα το εν λόγω τμήμα διαθέτει εντυπωσιακά χαρακτηριστικά τοπίου, όπως απότομες πλαγιές, βραχώδεις σχηματισμούς και ρέματα, συνιστώντας ταυτόχρονα μια σημαντική περιοχή για την αναπαραγωγή αρπακτικών πουλιών. Επιπλέον, χαρακτηριστικό στοιχείο της δασικής περιοχής αποτελεί το βραχώδες τοπίο στο νότιο και δυτικό τμήμα της χερσονήσου, καθώς σχηματίζει κατάλληλα ενδιαιτήματα για μικρά ζώα. Κατά μήκος των ποτάμιων συστημάτων απαντώνται κυρίως δάση με *Platanus orientalis*, *Alnus glutinosa*, *Salix* sp. και *Populus* sp., ενώ απομονωμένες μονάδες των προαναφερθέντων απαντώνται κατά μήκος βάλτων και ρεμάτων σε όλη την ορεινή περιοχή.

Όσον αφορά στο θαλάσσιο τμήμα της ΠΜ, στον κόλπο της Βουρβουρούς κυριαρχούν σκιοφιλά είδη της ομοταξίας Rhodophyceae, ενώ παράλληλα απαντάται μια μεγάλη ποικιλία οικοτόπων. Οι εκτάσεις Ποσειδωνίας φτάνουν τα 15m βάθος καλύπτοντας μια σχετικά ευρεία έκταση. Επιπλέον παρουσιάζουν υψηλή αφθονία υποστηρίζοντας έτσι ένα πλούσιο δίκτυο θαλάσσιας χλωρίδας και πανίδας. Σε τμήματα όπου ο πυθμένας είναι βραχώδης, αναπτύσσονται ζώνες *Cystoseira* (*C. crinita*, *C. discors*) (τυπική «ζώνωση» της Μεσογείου), ενώ σε μαλακά ιζήματα και σε βάθος 1-2m εντοπίζονται πληθυσμοί της *Cymodocea nodosa*.

5.2.1 Τύποι Οικοτόπων

Σύμφωνα με το πλέον επικαιροποιημένο Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων – ΤΕΔ/SDF της περιοχής NATURA (2020), στην ΠΜ εντοπίζονται δεκατρείς (13) φυσικοί Τύποι Οικοτόπων (ΤΟ) του παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, από τους οποίους οι 1120* «Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με *Posidonia* (*Posidonia oceanica*)», 91Ε0* «Αλλουβιακά δάση με *Alnus glutinosa* και *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)», 9530* «(Υπο)μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά μαυρόπευκα» να συνιστούν οικότοπους προτεραιότητας.

Πίνακας 5-1 Τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ εντός ΕΖΔ GR1270002

Τύποι οικοτόπων παραρτήματος Ι					Αξιολόγηση περιοχής			
					A/B/C/D	A/B/C		
Κατηγορία οικοσυστήματος (επίπεδο 2)	Κωδικός	Περιγραφή Οικοτόπου	Κάλυψη (ha)	Ποιότητα Δεδομένων	Αντιπροσωπευτικότητα	Σχετική Επιφάνεια	Βαθμός Διατήρησης	Συνολική Αξιολόγηση
Θαλάσσιες εκτάσεις	1110	Αμμοσύρτες που καλύπτονται διαρκώς από θαλάσσιο νερό μικρού βάθους	108,19	P	A	C	B	B
	1120*	Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με <i>Posidonia</i> (<i>Posidonium oceanicae</i>)	537,34	P	B	C	C	C
	1160	Αβαθείς κολπίσκοι και κόλποι	7,21	P	B	C	B	B
	1170	Ύφαλοι	18,03	P	A	C	A	B
Εκτάσεις με αραιή βλάστηση	1240	Απόκρημνες βραχώδεις ακτές με βλάστηση στη Μεσόγειο με ενδημικά <i>Limonium</i> spp.	23,00	G	B	C	B	B
	1410	Μεσογειακά αλίπεδα (<i>Juncetalia maritimi</i>)	4,69	G	A	C	C	C
	1420	Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>)	0,31	G	A	C	C	C
	2110	Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες	8,45	G	C	C	C	C
Δάση και δασικές εκτάσεις	91E0*	Αλλουβιακά δάση με <i>Alnus glutinosa</i> και <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	14,24	G	B	C	B	B
	92C0	Δάση <i>Platanus orientalis</i> και <i>Liquidambar orientalis</i> (<i>Platanion orientalis</i>)	36,50	G	A	C	B	B
	9340	Δάση με <i>Quercus ilex</i> και <i>Quercus rotundifolia</i>	539,87	G	B	C	B	B
	9530*	(Υπο)μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά μαυρόπευκα	2.871,67	G	A	B	A	B
	9540	Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου	12.208,53	G	A	B	A	B

Τύποι οικοτόπων παραρτήματος Ι					Αξιολόγηση περιοχής			
					A/B/C/D	A/B/C		
Κατηγορία οικοσυστήματος (επίπεδο 2)	Κωδικός	Περιγραφή Οικοτόπου	Κάλυψη (ha)	Ποιότητα Δεδομένων	Αντιπροσωπευτικότητα	Σχετική Επιφάνεια	Βαθμός Διατήρησης	Συνολική Αξιολόγηση

Υπόμνημα:
 Η κατηγορία οικοσυστήματος προέρχεται από την τεχνική έκθεση αναφοράς των Κόκκορη και συν, 2020.
 Η περιγραφή και οι κωδικοί των οικοτόπων παρουσιάζονται με βάση την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ.
 Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του συμβουλίου της 21ης Μαΐου 1992 για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας.
 Με αστερίσκο * σημειώνονται οι οικοτόποι προτεραιότητας.
 Παράρτημα Ι: Τύποι φυσικών οικοτόπων κοινοτικού ενδιαφέροντος των οποίων η διατήρηση απαιτεί το χαρακτηρισμό περιοχών ως Ειδικών Ζωνών Διατήρησης.
 Η κάλυψη υπολογίζεται σε εκτάρια (ha).
 Ποιότητα δεδομένων: G: Καλή, P: Ανεπαρκής.
 Αντιπροσωπευτικότητα: Ορίζεται ο βαθμός αντιπροσωπευτικότητας του φυσικού ΤΟ που υπάρχει στην ΕΖΔ. Ο βαθμός αντιπροσωπευτικότητας αποτελεί ένδειξη για το «πόσο τυπικός» είναι ένας ΤΟ και γι' αυτό το σκοπό χρησιμοποιείται συγκεκριμένο σύστημα ταξινόμησης, όπου: Α: Εξαιρετική, Β: Καλή, C: Επαρκής.
 Σχετική επιφάνεια: Ορίζεται η επιφάνεια της περιοχής NATURA 2000-που καλύπτεται από το φυσικό ΤΟ, σε σχέση με την ολική επιφάνεια που καλύπτεται από τον εν λόγω ΤΟ στην εθνική επικράτεια. Για την εκτίμηση της σχετικής επιφάνειας χρησιμοποιείται συγκεκριμένο σύστημα ταξινόμησης όπου: Α: $100 \geq p > 15\%$, Β: $15 \geq p > 2\%$, C: $2 \geq p > 0\%$.
 Βαθμός Διατήρησης: Ορίζεται ο βαθμός διατήρησης της δομής και των λειτουργιών του τύπου φυσικού οικοτόπου και οι δυνατότητες αποκατάστασης. Το κριτήριο αυτό περιλαμβάνει τρία υπο-κριτήρια: i) βαθμό διατήρησης της δομής, ii) βαθμό διατήρησης των λειτουργιών και iii) δυνατότητες αποκατάστασης. Για την εκτίμηση του καθεστώτος διατήρησης χρησιμοποιείται συγκεκριμένο σύστημα ταξινόμησης όπου:
 Α: Εξαιρετική, Β: Καλή, C: Μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση.
 Συνολική Αξιολόγηση: Ολική αξιολόγηση του τόπου για τη διατήρηση του φυσικού ΤΟ. Το κριτήριο αυτό χρησιμοποιείται για μία ολοκληρωμένη αξιολόγηση της περιοχής NATURA 2000-για τον κάθε ΤΟ και χρησιμοποιείται συγκεκριμένο σύστημα ταξινόμησης, όπου: Α: Εξαιρετική, Β: Καλή, C: Επαρκής αξία.

Με βάση τα στοιχεία χαρτογράφησης των τύπων οικοτόπων (ΕΚΧΑ, 2017) στην ΕΖΔ απαντώνται επιπλέον:

- Ένας (1) φυσικός ΤΟ που δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ με κωδικό 1080 και ονομασία «Συλλογές υδάτων».
- Δύο (2) ΤΟ εθνικής σημασίας (ΦΕΚ 1419/Β/2012)
- Δώδεκα (12) ανθρωπογενείς τύποι οικοτόπων.

Περισσότερες πληροφορίες για τους ανωτέρω ΤΟ παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 5-2 ΤΟ που απαντώνται στην GR1270002 (ΕΚΧΑ 2017 & επεξεργασία παρούσας ΕΟΑ)

Κωδικός	Περιγραφή ΤΟ	Χαρακτηρισμός ΤΟ	Κάλυψη (Ha)	Ποσοστό (%)
1013	Δευτερεύοντες οικισμοί	ΑΝΘ	1249083,71	0,006918761
1024	Επαρχιακοί δρόμοι		316623,1185	0,001753797
1025	Επαρχιακοί δρόμοι		36762,58574	0,00020363
1040	Περιοχές αστικού πρασίνου		58415,58448	0,000323568
1041	Εγκαταστάσεις αθλητισμού και αναψυχής		136934,3743	0,000758489
1050	Μη αρδεύσιμη-αρόσιμη γη αμιγής		171415,7182	0,000949483
1051	Μη αρδεύσιμη-αρόσιμη γη μεικτή		625739,6071	0,003466015
1065	Φυτείες δασικών ειδών		38630,05354	0,000213975
1066	Οπωροφόρα δένδρα και φυτείες (αμιγή)		5072,826635	2,80987E-05
1068	Οπωροφόρα δένδρα και φυτείες (μεικτά)		838197,0282	0,004642831
1069	Ελαιώνες μεικτοί		7553171,891	0,041837538
1070	Λειμώνες (τεχνητοί βοσκότοποι)		168109,1166	0,000931168
91Ε0	Αλλουβιακά δάση με <i>Alnus glutinosa</i> και <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion Alnion incanae Salicion albae</i>)	ΤΟ 9243	142372,8192	0,08%
1160	Αβαθείς κολπίσκοι και κόλποι		⁹	
1240	Απόκρημνες βραχώδεις ακτές με βλάστηση στη Μεσόγειο με ενδημικά <i>Limonium</i> spp.		230029,3009	0,13%
1410	Μεσογειακά αλίπεδα (<i>Juncetalia maritimi</i>)		46947,2318	0,03%
1420	Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες (<i>Sarcocornietea fruticosi</i>)		3079,149576	0,00%
2110	Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες		84533,91475	0,05%
9340	Δάση με <i>Quercus ilex</i> και <i>Quercus rotundifolia</i>		5398732,451	2,99%
9530	(Υπο -)μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά μαυρόπευκα		28716682,82	15,91%
9540	Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου		122085296,9	67,62%

⁹ για τον ΤΟ 1160 δεν υπάρχουν διαθέσιμα χαρτογραφικά στοιχεία

Κωδικός	Περιγραφή ΤΟ	Χαρακτηρισμός ΤΟ	Κάλυψη (Ha)	Ποσοστό (%)
92C0	Δάση Platanus orientalis και Liquidambar orientalis (Platanion orientalis)		365010,3399	0,20%
5340 ¹⁰	Garrigues της Ανατολικής Μεσογείου	ΤΟ Εθνικής Σημασίας	89015,70015	0,05%
5350 ¹¹	Ψευδομακκί		2362959,604	1,31%
1080	Συλλογές υδάτων	Φυσικοί ΤΟ	5906,01847	0,00%

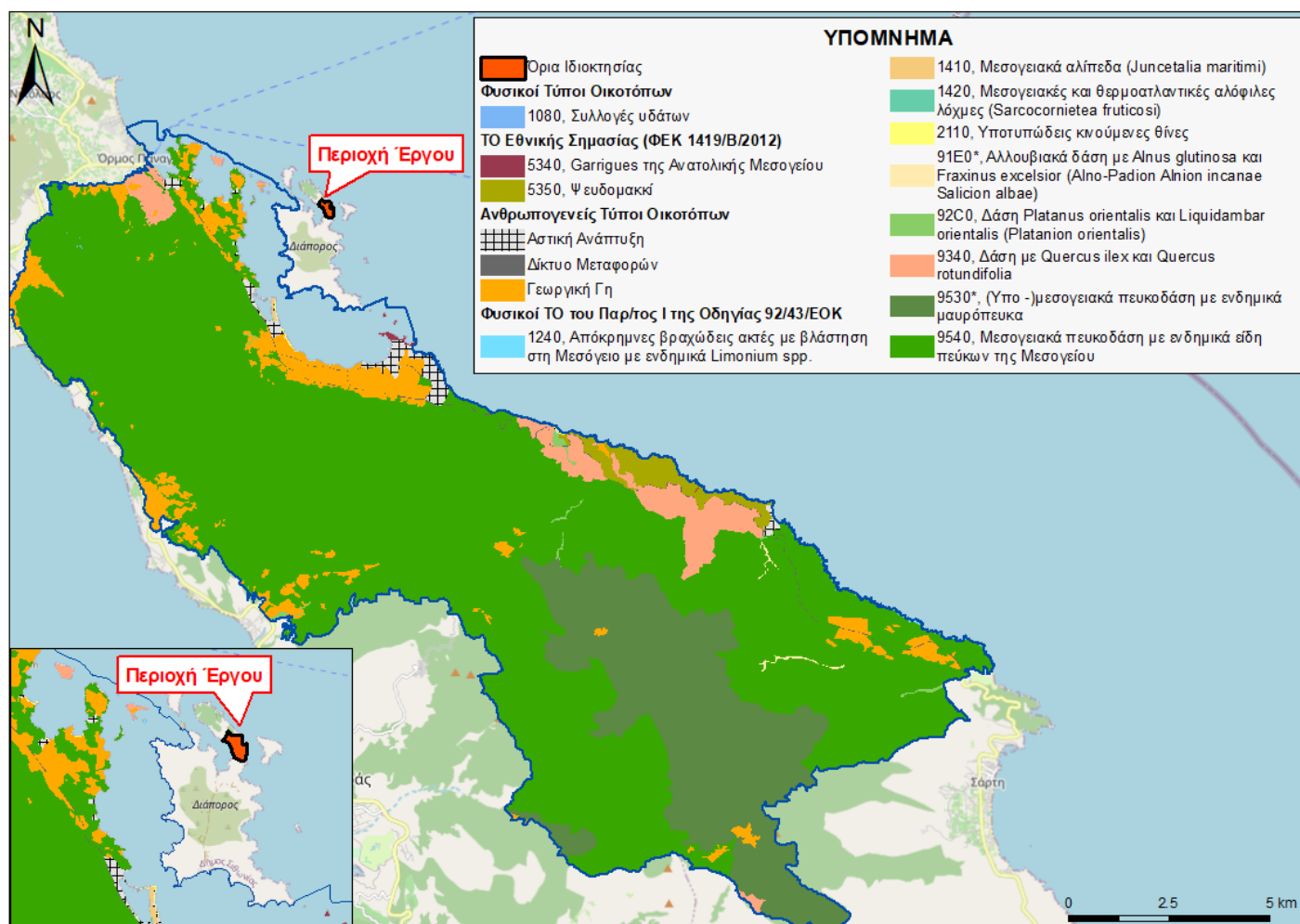
Υπόμνημα:

Η περιγραφή και οι κωδικοί των οικοτόπων παρουσιάζονται με βάση τον «Τεχνικό Οδηγό Αναγνώρισης, Περιγραφής και Χαρτογράφησης Τύπων Οικοτόπων της Ελλάδας» του Ντάφη και συν. 2001 και τον ιστότοπο votaniki.gr.

Η κάλυψη υπολογίζεται σε εκτάρια (ha) και αφορά στην χαρτογραφημένη έκταση της GR1270002. Το ποσοστό αφορά στην % κατάληψη του ΤΟ εντός της χαρτογραφημένης περιοχής NATURA 2000.

¹⁰ Προτείνεται και από την ΕΠΜ 2θ

¹¹ Προτείνεται και από την ΕΠΜ 2θ

Χάρτης 5-2

Τύποι Οικοτόπων της ΕΖΑ GR1270002 (ΕΚΧΑ, 2017)

5.2.2 Σημαντικά είδη

Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΤΕΔ, στη GR1270002 εντοπίζονται συνολικά οχτώ (8) σημαντικά είδη πανίδας, το σύνολο των οποίων απαντώνται στα παραρτήματα II και IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Από τα ανωτέρω δύο (2) είδη είναι προτεραιότητας ήτοι η χελώνα καρέτα (*Caretta caretta*) και η μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*). Συνολικά, στην ΕΖΔ αναφέρεται η παρουσία ενός πολύ σπάνιου είδους (*Monachus monachus*) και 2 σπάνιων ειδών (*Elaphe quatuorlineata*, *Testudo hermanni*).

Τέσσερα είδη έχουν χαρακτηριστεί ως απειλούμενα σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο για τα απειλούμενα ζώα της Ελλάδας (Λεγάκις και Μαραγκού 2009). Ειδικότερα:

- Η μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus**) χαρακτηρίζεται ως Κρισίμως Κινδυνεύον (CR).
- Η θαλάσσια χελώνα καρέτα (*Caretta caretta**) χαρακτηρίζεται ως Κινδυνεύον (EN).
- Το ρινόδέλφιο (*Tursiops truncatus*) και η μεσογειακή χελώνα (*Testudo hermanni*) χαρακτηρίζονται ως Τρωτά (VU).

Τα σημαντικά είδη πανίδας του Παραρτήματος II και IV της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ που απαντούν στην ΕΖΔ φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 5-3 Σημαντικά είδη πανίδας της ΕΖΔ GR1270002

Είδος			Πληθυσμός περιοχής					Αξιολόγηση περιοχής				Καθεστώς προστασίας					
Ομάδα	Επιστημονική ονομασία	Κοινή ονομασία	Τύπος	Μέγεθος		Μονάδα	Κατηγορία	Ποιότητα δεδομένων	Α/Β/С/D		Α/Β/С						
				Ελαχ.	Μεγ.				С/ R/ V/ P	Πληθυσμός	Διατήρηση	Απομόνωση	Συνολική αξιολόγηση	Οδηγία 92/43/ΕΟΚ	Κόκκινο Βιβλίο	IUCN	Διεθνείς Συμβάσεις
ΑΣ	<i>Lucanus cervus</i>	Ελαφοκάνθαρος	p				C	P	B	B	C	B		II		NT	BERN
ΑΜ	<i>Bombina variegata</i>	Κιτρινομπομπίνα	p				P	DD	C	A	C	B		II/ IV	LC	LC	BERN
ΘΕ	<i>Caretta caretta</i> *	Καρέτα	p	4	4	subadults	P	DD						II/ IV	EN		BERN, BONN, CITES
ΧΕ	<i>Elaphe quatuorlineata</i>	Λαφιιάτης	p				R	DD	C	A	C	B		II/ IV	LC	NT	BERN
ΧΕ	<i>Testudo graeca</i>	Γραικοχελώνα	p				P	DD	C	A	C	B		II/ IV	LC		BERN, CITES
ΧΕ	<i>Testudo hermanni</i>	Μεσογειακή χελώνα	p				R		C	A	C	B		II/ IV	VU		BERN, CITES
ΘΘ	<i>Monachus monachus</i> *	Μεσογειακή φώκια	p			i	V	M	B	C	C	B		II/ IV	CR		BERN, BONN, CITES
ΘΘ	<i>Tursiops truncatus</i>	ΡΙνοδέλφιο	p				P	DD	D					II/ IV	VU		BERN, BONN

Υπόμνημα

Ομάδα: ΑΣ: Ασπόνδυλα, ΑΜ: Αμφίβια, ΘΕ: Θαλάσσια ερπετά, ΧΕ: Χερσαία ερπετά, ΘΘ: Θαλάσσια Θηλαστικά.

Οι επιστημονικές ονομασίες των ειδών παρουσιάζονται με βάση την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ, ενώ οι περισσότερες από τις κοινές ονομασίες με βάση το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας (Λεγάκης & Μαραγκού 2009) με αστερίσκο *: Είδη προτεραιότητας

Τύπος (πληθυσμού): p= απαντάται καθ' όλη τη διάρκεια του έτους στην περιοχή (μη μεταναστευτικό είδος ή μόνιμος πληθυσμός μεταναστευτικού είδους).

Μονάδα: αναφέρεται στη μονάδα της τιμής του πληθυσμού στην αντίστοιχη έκταση, όπου. i: άτομα, subadults: νεαρά ενήλικα άτομα σύμφωνα με τον τυποποιημένο κατάλογο των μονάδων και κωδικών πληθυσμού, σε σχέση με τις αναφορές των άρθρων 12 και 17.

Κατηγορία πληθυσμιακών επιπέδων: P = παρόν, V: πολύ σπάνιο

Ποιότητα δεδομένων: G: Καλή, M: Μέτρια, P: Ανεπαρκής. DD: «ελλιπή δεδομένα».

Πληθυσμός: Μέγεθος και πυκνότητα του πληθυσμού του είδους που είναι παρόν στην περιοχή σε σχέση με τους πληθυσμούς που είναι παρόντες στο εθνικό έδαφος. Γίνεται εκτίμηση του ποσοστού επί τοις εκατό σε διαστήματα τάξεων με βάση συγκεκριμένο κλιμακωτό μοντέλο, όπου: A: 100 % $\geq$ p > 15 %, B: 15% $\geq$ p > 2, C: 2 % $\geq$ p > 0 %, D: μη σημαντικός πληθυσμός.

Είδος			Πληθυσμός περιοχής					Αξιολόγηση περιοχής			Καθεστώς προστασίας				
Ομάδα	Επιστημονική ονομασία	Κοινή ονομασία	Τύπος	Μέγεθος		Μονάδα	Κατηγορία	Ποιότητα δεδομένων	Α/Β/С/D	Α/В/С					
				Ελαχ.	Μεγ.					С/ R/ V/ P	Πληθυσμός	Διατήρηση	Απομόνωση	Συνολική αξιολόγηση	Οδηγία 92/43/ΕΟΚ
Βαθμός Διατήρησης: Συνδυαστική ταξινόμηση του βαθμού διατήρησης των χαρακτηριστικών του οικοτόπου που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος, και δυνατότητες αποκατάστασης: Α: εξαιρετη διατήρηση, Β: καλή διατήρηση, С: μέτρια ή περιορισμένη διατήρηση. Απομόνωση: Βαθμός απομόνωσης του πληθυσμού που απαντά στον τόπο, σε σχέση με τη φυσική περιοχή εξάπλωσης του είδους, με βάση συγκεκριμένη κατάταξη, όπου: С: πληθυσμός μη απομονωμένος εντός της ευρύτερης περιοχής εξάπλωσης. Συνολική αξιολόγηση: Συνολική αξιολόγηση της αξίας του τόπου για τη διατήρηση των σημαντικών ειδών πανίδας. Α: εξαιρετική, Β: καλή. Οδηγία 92/43/ΕΟΚ: Είδη που περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας». Παράρτημα II: Είδη του παραρτήματος II (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ) – Ζωικά είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος των οποίων η διατήρηση επιβάλλει τον καθορισμό ειδικών ζωνών διατήρησης. Παράρτημα IV: Είδη του παραρτήματος IV (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ) – Ζωικά είδη κοινοτικού ενδιαφέροντος τα οποία απαιτούν αυστηρή προστασία. με αστερίσκο *: Είδη προτεραιότητας Κόκκινο Βιβλίο: σημειώνεται η Κατάσταση Κινδύνου με βάση το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας (Λεγάκης & Μαραγκού 2009) όπου: CR: Κρισίμως Κινδυνεύοντα, EN: Κινδυνεύοντα, VU: Τρωτά. Διεθνείς Συμβάσεις: BERN: Σύμβαση της Βέρνης-Είδη πανίδας που καλύπτονται από τη Διεθνή Σύμβαση της BERN «για τη διατήρηση της άγριας ζωής και του φυσικού περιβάλλοντος της Ευρώπης». BONN: Σύμβαση της Βόννης-Είδη πανίδας που καλύπτονται από τη Διεθνή Σύμβαση της BONN για την προστασία των μεταναστευτικών ειδών άγριας πανίδας. CITES: Σύμβαση CITES- Είδη πανίδας που καλύπτονται από τη Διεθνή Σύμβαση για το Διεθνές Εμπόριο των Απειλούμενων με Εξαφάνιση ειδών της άγριας πανίδας και χλωρίδας															

5.2.3 Άλλα σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας

Με βάση το πλέον επικαιροποιημένο ΤΕΔ της ΕΖΔ GR1270002 (2020), στην περιοχή απαντούν τα άλλα σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας που φαίνονται στον παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 5-4 Άλλα σημαντικά είδη χλωρίδας και πανίδας της ΕΖΔ GR1270002

Ομάδα	Είδος		Πληθυσμός περιοχής			Οδηγία 92/43/Ε	Αιτιολόγηση			
			Μέγεθος		Μονάδα	Κατηγορία	Άλλες κατηγορίες			
	Επιστημονική ονομασία	Κοινή ονομασία	Min	Max			A	B	C	D
ΧΦ	<i>Campanula lavrensis</i>					P		X		
ΧΦ	<i>Celtis tournefortii</i>					P				X
ΧΦ	<i>Genista tinctoria</i>					P				X
ΧΦ	<i>Malcolmia macrocalyx</i>					C		X		
ΧΦ	<i>Neotinea maculata</i>					P			CITES	
ΘΦ	<i>Posidonia oceanica</i>					P				
ΘΑΣ	<i>Lithophaga lithophaga</i>	Πετροσωλήνας				P	IV		BERN, CITES	
ΘΑΣ	<i>Pinna nobilis</i> ¹²	Πίνα				P	IV	VU		
ΑΜ	<i>Bufo viridis</i>	Πρασινόφρυς				P	IV	LC	BERN	
ΑΜ	<i>Rana dalmatina</i>	Πηδοβάτραχος				C	IV	NE	BERN	
ΑΜ	<i>Salamandra salamandra</i>	Σαλαμάνδρα, Βροχαλίδα, Βοϊδάκι του Θεού				C		NE	BERN	
Ε	<i>Anguis fragilis</i>	Κονάκι				C		LC	BERN	
Ε	<i>Dolichophis caspius</i>	Αστράποφιδο				C	IV	LC	BERN	
Ε	<i>Eryx jaculus</i>	Ερημόφιδο, Λουρίτης				P	IV	LC	BERN, CITES	
Ε	<i>Lacerta trilineata</i>	Τρανόσαυρα, Τρανογουστέρα		10000	i		X	X	BERN	
Ε	<i>Lacerta viridis</i>	Πρασινόσαυρα				C	IV	LC	BERN	
Ε	<i>Natrix natrix</i>	Νερόφιδο				C		LC	BERN	
Ε	<i>Natrix tessellata</i>	Λιμνόφιδο				C	IV	LC	BERN	
Ε	<i>Ophisaurus apodus</i>	Φιδόσαυρα				P	IV	LC	BERN	
Ε	<i>Podarcis muralis</i>	Τοιχόσαυρα		10000	i		IV	LC	BERN	
Ε	<i>Podarcis taurica</i>	Βαλκανόσαυρα		10000	i		IV	LC	BERN	
Ε	<i>Telescopus fallax</i>	Αγιόφιδο				R	IV	LC	BERN	
Ε	<i>Typhlops vermicularis</i>	Τυφλίνος, Ανήλιαστος				R		LC	BERN	
Ε	<i>Zamenis longissimus</i>	Γιατρόφιδο				C	IV	LC		
ΧΘ	<i>Canis aureus</i>	Τσακάλι				R	V	EN	CITES	
ΧΘ	<i>Canis lupus</i> *	Λύκος	7		i	C	II,IV,V	VU	BERN, CITES	
ΧΘ	<i>Felis silvestris</i>	Αγριόγατα				C	IV	NE	BERN, CITES	
ΧΘ	<i>Myotis nattereri</i>	Μυωτίδα του Natterer				P	IV	NT	BONN, VERN, EUROBATS	
ΧΘ	<i>Pipistrellus kuhlii</i>	Λευκονυχτερίδα				P	IV	LC	BONN, VERN, EUROBATS	
ΧΘ	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Νανονυχτερίδα	10	500	i		IV	DD	BONN, VERN, EUROBATS	

¹² Το δίδυρο μαλάκιο *Pinna nobilis* δεν αναμένεται να εντοπίζεται στην ΠΜ μιας και στην Ελλάδα οι μοναδικοί ζωντανοί πληθυσμοί του είδους εντοπίζονται στον Αμβρακικό κόλπο και στον κόλπο Καλλονής της Μυτιλήνης (necca.gov.gr).

Ομάδα	Είδος		Πληθυσμός περιοχής			Οδηγία 92/43/E	Αιτιολόγηση			
			Μέγεθος		Μονάδα	Κατηγορία	Άλλες κατηγορίες			
	Επιστημονική ονομασία	Κοινή ονομασία	Min	Max			A	B	C	D
ΧΘ	<i>Tadarida teniotis</i>	<i>Νυχτονόμος</i>				P	IV	LC	BONN, VERN, EUROBATS	
Υπόμνημα: Ομάδα: ΧΦ: χερσαία φυτά, ΘΦ: θαλάσσια φυτά, ΘΑΣ: θαλάσσια ασπόνδυλα Α: Ελληνικό Κόκκινο Βιβλίο, Β: Ενδημισμός, C: διεθνείς συμβάσεις, D: άλλοι λόγοι. Οι υπόλοιπες επεξηγήσεις έχουν δοθεί στο υπόμνημα του Πίνακας 5-3.										

5.3 Στόχοι διατήρησης

5.3.1 Εθνικοί στόχοι

Σύμφωνα με την υπ' αριθ. ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/18722/795 (ΦΕΚ 1091/Β/28-02-2023) η οποία αφορά στον καθορισμό εθνικών στόχων διατήρησης φυσικών τύπων οικοτόπων και ειδών ενωσιακού ενδιαφέροντος, στον Πίνακα 5-5 παρουσιάζονται οι στόχοι διαχείρισης που έχουν τεθεί για τους φυσικούς ΤΟ που απαντώνται στην GR1270002 ενώ στον Πίνακα 5-6 οι αντίστοιχοι για τα είδη χλωρίδας και πανίδας του παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ που εντοπίζονται στην GR1270002.

Πίνακας 5-5 Ποσοτικοί Στόχοι Διατήρησης σε εθνικό επίπεδο για φυσικούς τύπους οικοτόπων του παραρτήματος I της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Κωδικός	Ονομασία τύπου οικοτόπου	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου	Τιμή στόχου	Εξειδικευμένος στόχος
1240	Απόκρημνες βραχώδεις ακτές με βλάστηση στη Μεσόγειο με ενδημικά <i>Limonium spp.</i>	Έκταση	τ.χλμ.	305,75	Διατήρηση
92C0	Δάση <i>Platanus orientalis</i> και <i>Liquidambar orientalis</i> (Platanion orientalis)	Έκταση	τ.χλμ.	551,1	Διατήρηση
9530	* (Υπο) μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά μαυρόπεύκα	Έκταση	τ.χλμ.	2.582,6	Διατήρηση
9540	Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου	Έκταση	τ.χλμ.	6.882,2	Διατήρηση

Πίνακας 5-6 Ποσοτικοί Στόχοι Διατήρησης σε εθνικό επίπεδο για είδη χλωρίδας και πανίδας του παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

Κωδικός είδους	Ονομασία είδους	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου	Τιμή στόχου	Εξειδικευμένος στόχος
Αμφίβια					
1193	Bombina variegata	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	9.500	Διατήρηση
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	9.862	Διατήρηση
Χερσαία ερπετά					
1219	Testudo graeca	Πληθυσμός	Αριθμός ατόμων	500.000	Διατήρηση
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	10.271	Διατήρηση
1217	Testudo hermanni	Πληθυσμός	Αριθμός ατόμων	1.000.000	Διατήρηση
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	23.599	Διατήρηση
1279	Elaphe quatuorlineata	Πληθυσμός	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	11.000	Διατήρηση
		Εξάπλωση	Έκταση (κελιά 1 χλμ. x 1 χλμ.)	11.031	Διατήρηση
Θαλάσσια ερπετά					
1224	*Caretta caretta	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγωγικών ατόμων	1.940	Διατήρηση
		Πληθυσμός - Θηλυκά αναπαραγωγικά άτομα	Αριθμός θηλυκών αναπαραγωγικών ατόμων	1.460	Διατήρηση
		Αριθμός φωλιών	Αριθμός φωλιών ανά έτος	3.800	Διατήρηση
Θαλάσσια θηλαστικά					
1366	*Monachus monachus	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγωγικών ατόμων	500	Επίτευξη
		Θαλάσσιο Ενδιαίτημα	Έκταση (τ.χλμ.)	118.101,9	Διατήρηση

5.3.2 Στόχοι σε επίπεδο περιοχής Natura 2000 – GR1270002

Οι Στόχοι Διατήρησης μιας περιοχής Natura 2000 αποτελούν την αφετηρία με βάση την οποία διαμορφώνονται το σχέδιο διαχείρισης, το πρόγραμμα διαχείρισης (δέσμη μέτρων διαχείρισης) και το πρόγραμμα παρακολούθησης του τόπου, ενώ αποτελούν το πεδίο εφαρμογής της Δέουσας Εκτίμησης σχεδίων και έργων με βάση το Άρθρο 6.3 της Οδηγίας 92/43. Με την ΥΑ ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/24776/985 (ΦΕΚ 1807/Β/2023) καθορίστηκαν οι στόχοι διατήρησης για τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ) και τους Τόπους Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ).

Στον Πίνακα 5-7 παρουσιάζονται οι στόχοι διατήρησης που έχουν καθοριστεί για τους ΤΟ του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ της περιοχής GR1270002.

Στον Πίνακα 5-8 παρουσιάζονται οι στόχοι διατήρησης που έχουν καθοριστεί για τα είδη του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ της περιοχής GR1270002.

Πίνακας 5-7 Στόχοι Διατήρησης GR1270002 - Τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ

Τύπος οικοτόπου του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου	Τιμή στόχου	Εξειδικευμένος στόχος	Παρατηρήσεις
Αμμοσύρσεις που καλύπτονται διαρκώς από θαλάσσιο νερό μικρού βάθους (1110)	Έκταση	Εκτάρια	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Βενθική ενδοπανίδα μαλακού υποστρώματος	Δείκτης (Bentix-EQR)	>0,58	Ανεπαρκή δεδομένα	
Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με Posidonia (Posidonium oceanicae) (1120*)	Έκταση	Εκτάρια	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Στρατηγική αύξησης ριζωμάτων (στα 15 μέτρα βάθος)	% Πλαγιότροπων Ριζωμάτων	>30%	Επίτευξη	
	Βάθος κατώτερου ορίου εξάπλωσης	Μέτρα	>22	Επίτευξη	
	Κάλυψη Λιβαδιού (στα 15 μέτρα βάθος)	% συνολικής έκτασης τύπου οικοτόπου	>80%	Επίτευξη	
	Δυναμική (σταθερότητα, εξάπλωση, συρρίκνωση) λιβαδιού στο κατώτερο όριο εξάπλωσης	Τυπολογία του Κατώτερου Ορίου Εξάπλωσης Λιβαδιού	Προελαύνον	Επίτευξη	
	Δείκτης Διατήρησης (στα 15 μέτρα βάθος)	Δείκτης (Conservation Index – CI)	≥0,7	Επίτευξη	
	Πυκνότητα Λιβαδιού (στα 15 μέτρα βάθος)	βλαστοί ανά τ.μ.	>372	Επίτευξη	
Αβαθείς κοιλότητες και κόλποι (1160)	Έκταση	Εκτάρια	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
Υφάλι (1170)	Έκταση	Εκτάρια	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	

Τύπος οικοτόπου του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου	Τιμή στόχου	Εξειδικευμένος στόχος	Παρατηρήσεις
	Δομή και κάλυψη Μακροφυκών	Δείκτης (EEI)	>0,48	Επίτευξη	
	Βάθος κατώτερου ορίου εξάπλωσης Fucales	Μέτρα	>1	Επίτευξη	
Απόκρημνες βραχώδεις ακτές με βλάστηση στις Μεσόγειο με ενδημικά <i>Limonium</i> spp. (1240)	Έκταση	Εκτάρια	23	Διατήρηση	
	Κάλυψη ξενικών ή/και μη αυτόχθονων χωροκατακτητικών ειδών	% κάλυψη	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
Μεσογειακά αλίπεδα (<i>Juncetalia maritimi</i>) (1410)	Έκταση	Εκτάρια	4,7	Διατήρηση	
	Κάλυψη χαρακτηριστικών ειδών	% κάλυψη	>50%	Διατήρηση	Χαρακτηριστικά είδη: Αλόφιλα είδη (κυρίως <i>Juncus</i> spp., <i>Bolboschoenus</i> spp.).
	Κάλυψη ξενικών ή/και μη αυτόχθονων χωροκατακτητικών ειδών	% κάλυψη	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Αλατότητα νερού/εδάφους	microsiemens/centimetre (μS/cm)	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
Μεσογειακές και θερμοαγλαντικές αλόφυλες λόχμες (<i>Sarcocornetea fruticosi</i>) (1420)	Έκταση	Εκτάρια	0,31	Διατήρηση	
	Κάλυψη χαρακτηριστικών ειδών	% κάλυψη	>50%	Διατήρηση	Χαρακτηριστικά είδη: Αλόφιλα είδη, κυρίως <i>Salicornia</i> spp., <i>Arthrocaulon</i> spp., <i>Halocnemum</i> spp., <i>Halimione</i> spp.

Τύπος οικοτόπου του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου	Τιμή στόχου	Εξειδικευμένος στόχος	Παρατηρήσεις
	Κάλυψη ξενικών ή/και μη αυτόχθονων χωροκατακτητικών ειδών	% κάλυψη	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Αλατότητα νερού/εδάφους	microsiemens/centimetre (μS/cm)	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες (2110)	Έκταση	Εκτάρια	8,5	Διατήρηση	
	Κάλυψη χαρακτηριστικών ειδών	% κάλυψη	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	Χαρακτηριστικά είδη: Διάφορα αμμόφιλα είδη.
	Κάλυψη ξενικών ή/και μη αυτόχθονων χωροκατακτητικών ειδών	% κάλυψη	<5% και σε λιγότερο από το 25% του συνόλου επιλεγμένων θέσεων αξιολόγησης του τύπου οικοτόπου	Ανεπαρκή δεδομένα	
Αλλουβιακά δάση με <i>Alnus glutinosa</i> και <i>Fraxinus excelsior</i> (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) (91E0*)	Έκταση	Εκτάρια	14,2	Διατήρηση	
	Κάλυψη χαρακτηριστικών ειδών	% κάλυψη	>40%	Διατήρηση	Χαρακτηριστικά είδη: <i>Alnus glutinosa</i> στον δενδρώδη όροφο. Σημειώνεται ότι ο στόχος αφορά κυριαρχία ή συγκυριαρχία του χαρακτηριστικού είδους στον δενδρώδη όροφο με είδη όπως <i>Salix spp.</i> , <i>Populus spp.</i> , <i>Fraxinus spp.</i>

Τύπος οικοτόπου του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου	Τιμή στόχου	Εξειδικευμένος στόχος	Παρατηρήσεις
	Κάλυψη ξενικών ή/και μη αυτόχθονων χωροκατακτητικών ειδών	% κάλυψη	<5% και σε λιγότερο από το 25% του συνόλου επιλεγμένων θέσεων αξιολόγησης του τύπου οικοτόπου	Ανεπαρκή δεδομένα	Αφορά δενδρώδη ή θαμνώδη ξενικά ή/και μη αυτόχθονα χωροκατακτητικά είδη.
Δάση <i>Platanus orientalis</i> και <i>Liquidambar orientalis</i> (Platanion orientalis) (92C0)	Έκταση	Εκτάρια	36,5	Διατήρηση	
	Κάλυψη χαρακτηριστικών ειδών	% κάλυψη	>50%	Διατήρηση	Χαρακτηριστικά είδη: <i>Platanus orientalis</i> ή <i>Liquidambar orientalis</i> στον δενδρώδη όροφο.
	Κάλυψη ξενικών ή/και μη αυτόχθονων χωροκατακτητικών ειδών	% κάλυψη	<5% και σε λιγότερο από το 25% του συνόλου επιλεγμένων θέσεων αξιολόγησης του τύπου οικοτόπου	Ανεπαρκή δεδομένα	Αφορά δενδρώδη ή θαμνώδη ξενικά ή/και μη αυτόχθονα χωροκατακτητικά είδη.
Δάση με <i>Quercus ilex</i> και <i>Quercus rotundifolia</i> (9340)	Έκταση	Εκτάρια	539,9	Διατήρηση	
	Κάλυψη χαρακτηριστικών ειδών	% κάλυψη	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Κάλυψη ξενικών ή/και μη αυτόχθονων χωροκατακτητικών ειδών	% κάλυψη	<5% και σε λιγότερο από το 25% του συνόλου επιλεγμένων θέσεων αξιολόγησης του τύπου οικοτόπου	Ανεπαρκή δεδομένα	Αφορά δενδρώδη ή θαμνώδη ξενικά ή/και μη αυτόχθονα χωροκατακτητικά είδη.
(Υπο)μεσ-ορειά πευκοδάση με ενδημικά μαυρόπευκα (92C0*)	Έκταση	Εκτάρια	2.871,7	Διατήρηση	
	Κάλυψη χαρακτηριστικών ειδών	% κάλυψη	>50%	Διατήρηση	Χαρακτηριστικά είδη: <i>Pinus nigra</i> στον δενδρώδη όροφο.

Τύπος οικοτόπου του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου	Τιμή στόχου	Εξειδικευμένος στόχος	Παρατηρήσεις
Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου (9540)	Κάλυψη ξενικών ή/και μη αυτόχθονων χωροκατακτητικών ειδών	% κάλυψη	<5% και σε λιγότερο από το 25% του συνόλου επιλεγμένων θέσεων αξιολόγησης του τύπου οικοτόπου	Ανεπαρκή δεδομένα	Αφορά δενδρώδη ή θαμνώδη ξενικά ή/και μη αυτόχθονα χωροκατακτητικά είδη.
	Παρουσία δέντρων μεγάλης ηλικίας/διαμέτρου	Αριθμός ατόμων ανά εκτάριο	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Παρουσία νεκρού ξύλου	Κυβ. μ. ανά εκτάριο	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Έκταση	Εκτάρια	12.208,5	Διατήρηση	
	Κάλυψη χαρακτηριστικών ειδών	% κάλυψη	>50%	Διατήρηση	Χαρακτηριστικά είδη: <i>Pinus halepensis</i> ή/και <i>Pinus brutia</i> στον δενδρώδη όροφο.
	Κάλυψη ξενικών ή/και μη αυτόχθονων χωροκατακτητικών ειδών	% κάλυψη	<5% και σε λιγότερο από το 25% του συνόλου επιλεγμένων θέσεων αξιολόγησης του τύπου οικοτόπου	Ανεπαρκή δεδομένα	Αφορά δενδρώδη ή θαμνώδη ξενικά ή/και μη αυτόχθονα χωροκατακτητικά είδη.
	Παρουσία δέντρων μεγάλης ηλικίας/διαμέτρου	Αριθμός ατόμων ανά εκτάριο	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Παρουσία νεκρού ξύλου	Κυβ. μ. ανά εκτάριο	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	

Πίνακας 5-8 Στόχοι Διατήρησης GR1270002 - Είδη του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ

Είδη του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου	Τιμή στόχου	Εξειδικευμένος στόχος	Παρατηρήσεις
<i>Lucanus cervus</i> (1083)	Πληθυσμός	Αριθμός ατόμων ανά τ.μ. ενδιαιτήματος	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Ενδιαιτήμα	τ. χλμ.	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	Ενδιαιτήμα είδους: Όριμα δάση φυλλοβόλων και κυρίως δάση βελανιδιάς <i>Quercus sp.</i>
	Παρουσία δένδρων μεγάλης ηλικίας	Αριθμός ώριμων ή γέρικων δέντρων ανά τ. χλμ.	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	

Είδη του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου	Τιμή στόχου	Εξειδικευμένος στόχος	Παρατηρήσεις
	Παρουσία νεκρού ξύλου	κυβ.μ. ανά τ.χλμ.	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	Οι προνύμφες είναι ξυλοφάγες και τρέφονται με σάπιους νεκρούς κορμούς στο έδαφος (π.χ. κάτω από πεσμένους κορμούς ή στις ρίζες όρθιων νεκρών δέντρων) των γενών <i>Quercus</i> , <i>Fagus</i> , <i>Salix</i> , <i>Populus</i> , <i>Tilia</i> , <i>Aesculus</i> , <i>Ulmus</i> , <i>Pirus</i> , <i>Prunus</i> και <i>Fraxinus</i> .
<i>Bombina variegata</i> (1193)	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγωγικών ατόμων	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Εξάπλωση	Αριθμός κελιών (1 χλμ. x 1 χλμ)	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Ενδιαίτημα αναπαραγωγής	Αριθμός αναπαραγωγικών θέσεων	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
<i>Caretta caretta</i> * (1224)	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγωγικών ατόμων	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Πληθυσμός - Θηλυκά αναπαραγωγικά άτομα	Αριθμός θηλυκών αναπαραγωγικών ατόμων	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Θαλάσσιο ενδιαίτημα	τ. χλμ.	Ανεπαρκή Δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Αριθμός φωλιών	Αριθμός φωλιών ανά έτος	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Ενδιαίτημα αναπαραγωγής	Ωφέλιμη έκταση παραλιών ωοτοκίας (τ. χλμ)	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
<i>Elaphe quatuorlineata</i> (1279)	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγωγικών ατόμων	500	Διατήρηση	
	Εξάπλωση	Αριθμός κελιών (1 χλμ. x 1 χλμ.)	42	Διατήρηση	
	Ενδιαίτημα	Εκτάρια	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
<i>Testudo graeca</i> (1219)	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγωγικών ατόμων	3.500	Επίτευξη	

Είδη του Παραρτήματος II της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ	Παράμετρος	Μονάδα μέτρησης παραμέτρου	Τιμή στόχου	Εξειδικευμένος στόχος	Παρατηρήσεις
	Εξάπλωση	Αριθμός κελιών (1 χλμ. x 1 χλμ.)	57	Διατήρηση	
	Ενδιαίτημα	Εκτάρια	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
<i>Testudo hermanni</i> (1217)	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγωγικών ατόμων	3.000	Επίτευξη	
	Εξάπλωση	Αριθμός κελιών (1 χλμ. x 1 χλμ.)	66	Διατήρηση	
	Ενδιαίτημα	Εκτάρια	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
<i>Monachus monachus</i> * (1366)	Πληθυσμός	Αριθμός αναπαραγωγικών ατόμων	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Θαλάσσιο ενδιαίτημα	Τ.χλμ.	Ανεπαρκή Δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Αναπαραγωγική επιτυχία	Ετήσιος αριθμός νεογνών	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Χερσαίο Ενδιαίτημα	Αριθμός κατάλληλων καταφυγίων	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	
	Ενδιαίτημα αναπαραγωγής	Αριθμός αναπαραγωγικών καταφυγίων	Ανεπαρκή δεδομένα	Ανεπαρκή δεδομένα	

5.4 Κατάσταση διατήρησης για τα είδη και τους ΤΟ

Σύμφωνα με το ΤΕΔ (Πίνακας 5-3), στη ΠΜ (ανεπαρκής ποιότητα δεδομένων) απαντάται το 2-15% του εθνικού πληθυσμού του είδους *Lucanus cervus*, ο οποίος είναι μη απομονωμένος εντός της ευρύτερης περιοχής εξάπλωσης και παρουσιάζει καλή διατήρηση. Η συνολική αξιολόγηση της αξίας της ΕΖΔ για τη διατήρηση του είδους είναι καλή.

Επίσης η περιοχή φιλοξενεί (μέτρια ποιότητα δεδομένων), το 2-15% του εθνικού πληθυσμού της μεσογειακής φώκιας (*Monachus monachus**) ο οποίος είναι μη απομονωμένος εντός της ευρύτερης περιοχής εξάπλωσης και παρουσιάζει μέτρια διατήρηση. Η συνολική αξιολόγηση της αξίας της ΕΖΔ για τη διατήρηση του είδους είναι καλή.

Επιπλέον στη ΠΜ (ελλιπής ποιότητα δεδομένων) απαντώνται:

- ένα πολύ μικρό ποσοστό (0-2%) του συνόλου του εθνικού πληθυσμού της κιτρινόμπομπινας (*Bombina variegata*), ο οποίος είναι μη απομονωμένος εντός της ευρύτερης περιοχής εξάπλωσης και παρουσιάζει εξαιρετική διατήρηση. Η συνολική αξιολόγηση της αξίας της ΕΖΔ για τη διατήρηση του είδους είναι καλή.
- ένα πολύ μικρό ποσοστό (0-2%) του συνόλου του εθνικού πληθυσμού του λαφιιάτη (*Elaphe quatuorlineata*), της γραικοχελώνας (*Testudo graeca*) οι οποίοι είναι μη απομονωμένοι εντός της ευρύτερης περιοχής εξάπλωσης και παρουσιάζουν εξαιρετική διατήρηση. Η συνολική αξιολόγηση της αξίας της ΕΖΔ για τη διατήρηση των ειδών είναι καλή.
- τέσσερα νεαρά ενήλικα άτομα της θαλάσσιας χελώνας καρέτα (*Caretta caretta**)
- ένας μη σημαντικός πληθυσμός του ρινοδέλφινου (*Tursiops truncatus*).

Αναφορικά με τη μεσογειακή χελώνα (*Testudo hermanni*), σύμφωνα με το ΤΕΔ, η ποιότητα των δεδομένων δεν είναι γνωστή, ενώ ισχύουν τα εξής: η ΠΜ φιλοξενεί ένα πολύ μικρό ποσοστό (0-2%) του συνόλου του εθνικού πληθυσμού του είδους ο οποίος είναι μη απομονωμένος εντός της ευρύτερης περιοχής εξάπλωσης και παρουσιάζει εξαιρετική διατήρηση. Η συνολική αξιολόγηση της αξίας της ΕΖΔ για τη διατήρηση του είδους είναι καλή.

Αναφορικά με τους **τύπους οικοτόπων**, σύμφωνα με το ΤΕΔ (Πίνακας 5-1), η περιοχή φιλοξενεί τους κάτωθι για τους οποίους η ποιότητα δεδομένων είναι καλή:

- το 0-2% του συνόλου των ΤΟ «Απόκρημνες βραχώδεις ακτές με βλάστηση στη Μεσόγειο με ενδημικά *Limonium spp.*» (1240), «Αλλουβιακά δάση με *Alnus glutinosa* και *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)» (91E0*), «Δάση *Platanus orientalis* και *Liquidambar orientalis* (Platanion orientalis)» (92C0), «Δάση με *Quercus ilex* και *Quercus rotundifolia*» (9340), οι οποίοι παρουσιάζουν καλή διατήρηση και η συνολική αξία της ΕΖΔ για τη διατήρησή τους είναι επίσης καλή.
- το 0-2% του συνόλου των ΤΟ «Μεσογειακά αλίπεδα (*Juncetalia maritimi*)» (1410), «Μεσογειακές και θερμοατλαντικές αλόφιλες λόχμες (*Sarcocornetea fruticosi*)» (1420) και «Υποτυπώδεις κινούμενες θίνες» (2110), οι οποίοι παρουσιάζουν περιορισμένη διατήρηση και η συνολική αξία της ΕΖΔ για τη διατήρησή τους είναι επαρκής.
- το 2-15% του συνόλου των ΤΟ «(Υπο)μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά μαυρόπευκα» (9530*) και «Μεσογειακά πευκοδάση με ενδημικά είδη πεύκων της Μεσογείου» (9540), οι οποίοι παρουσιάζουν εξαιρετική διατήρηση και η συνολική αξία της ΕΖΔ για τη διατήρησή τους είναι καλή.

Επίσης στην ΠΜ εντοπίζονται οι παρακάτω ΤΟ (ανεπαρκής ποιότητα δεδομένων):

- Το 0-2 % του συνόλου του ΤΟ «Υφαλοι» (1170), ο οποίος παρουσιάζει εξαιρετική διατήρηση και η συνολική αξία της ΕΖΔ για τη διατήρησή του είναι καλή.
- το 0-2% του συνόλου των ΤΟ «Αμμοσύρτες που καλύπτονται διαρκώς από θαλάσσιο νερό μικρού βάθους» (1110), «Αβαθείς κολπίσκοι και κόλποι» (1160), οι οποίοι παρουσιάζουν καλή διατήρηση και η συνολική αξία της ΕΖΔ για τη διατήρησή τους είναι καλή.
- το 0-2% του συνόλου του ΤΟ «Εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με *Posidonia* (*Posidonia oceanica*)» (1120*) ο οποίος παρουσιάζει περιορισμένη διατήρηση και η συνολική αξία της ΕΖΔ για τη διατήρησή τους είναι επαρκής.

5.5 Απειλές/πιέσεις

Οι πιέσεις και οι απειλές στις οποίες υπόκεινται η περιοχή GR1270002, σύμφωνα με το πλέον επικαιροποιημένο ΤΕΔ, παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα.

Πίνακας 5-9 Πιέσεις και απειλές που υφίσταται η GR1270002 (ΤΕΔ)

Ένταση	Πιέσεις και απειλές		Προέλευση πιέσεων/ απειλών
	Κωδικός	Περιγραφή	
H	A04	Βόσκηση κτηνοτροφικών ζώων	Εκτός
H	F01.01	Εντατικοποιημένη ιχθυοκαλλιέργεια, εντατικοποίηση	Εντός
H	F03.01	Κυνήγι	Εντός
H	F03.02.03	Υποβρύχιο κυνήγι	Εντός
H	G02.08	Κατασκηνώσεις και τροχόσπιτα	Εκτός
H	G05.07	Ελλιπή ή εσφαλμένα μέτρα διατήρησης	Εντός κι εκτός
H	H03.03	Θαλάσσια μακρο-ρύπανση (π.χ. πλαστικές σακούλες, πολυστυρένιο)	Εντός κι εκτός
H	J01	Πυρκαγιά και καταστολή πυρκαγιάς	Εκτός
H	J03.01	Μείωση ή απώλεια ειδικών χαρακτηριστικών οικοτόπων	Εντός κι εκτός
H	K03.06	Ανταγωνισμός με οικόσιτα ζώα	Εντός
H	M01.01	Μεταβολές στην θερμοκρασία (π.χ. αύξηση θερμοκρασίας & ακραίων τιμών)	Εντός κι εκτός
H	M02.01	Μετατόπιση & διαφοροποίηση ενδιαιτήματος	Εντός κι εκτός
M	A01	Γεωργική καλλιέργεια	Εκτός
M	A04	Βόσκηση κτηνοτροφικών ζώων	Εντός
M	A08	Χρήση λιπασμάτων στη γεωργία	Εκτός
M	A09	Άρδευση	Εκτός
M	D01.01	Μονοπάτια, δρόμοι και ποδηλατόδρομοι	Εντός
M	D01.02	Δρόμοι, αυτοκινητόδρομοι	Εντός
M	E03.01	Διάθεση αποβλήτων νοικοκυριού και εγκαταστάσεων αναψυχής	Εντός
M	F02	Αλιεία και συγκομιδή υδρόβιων πόρων	Εντός κι εκτός
M	F02.03.03	Αλιεία με ψαροντούφεκο	Εντός κι εκτός
M	G01.01	Ναυτικά αθλήματα	Εκτός
M	H01	Ρύπανση επιφανειακών υδάτων (λιμναία, χερσαία, θαλάσσια και υφάλμυρα)	Εντός
M	H01.03	Άλλες σημειακές πηγές ρύπανσης των επιφανειακών υδάτων	Εντός
M	H03.01	Πετρελαιοκηλίδες στη θάλασσα	Εντός κι εκτός
M	I02	Προβληματικά ιθαγενή είδη	Εντός κι εκτός
M	I03.01	Γενετική ρύπανση (ζώα)	Εντός
M	J01	Πυρκαγιά και καταστολή πυρκαγιάς	Εντός
M	J03.01.01	Μείωση της διαθεσιμότητας θηραμάτων (περιλαμβανομένων σφαγείων)	Εντός
M	L09	Φωτιά (φυσικής προέλευσης)	Εντός
L	A01	Γεωργική καλλιέργεια	Εντός
L	A08	Χρήση λιπασμάτων στη γεωργία	Εντός
L	A09	Άρδευση	Εντός

Ένταση	Πιέσεις και απειλές		Προέλευση πιέσεων/ απειλών
	Κωδικός	Περιγραφή	
L	D02.01	Γραμμές ηλεκτρικού ρεύματος και τηλεφωνικής επικοινωνίας	Εντός
L	D03.02	Λωρίδες ναυσιπλοΐας	Εντός
L	D03.02	Λωρίδες ναυσιπλοΐας	Εκτός
L	E01	Αστικοποιημένες περιοχές, ανθρώπινες κατοικίες	Εντός
L	E01.03	Διάσπαρτη κατοίκηση	Εντός
L	E03.01	Διάθεση αποβλήτων νοικοκυριού και εγκαταστάσεων αναψυχής	Εντός
L	E06.01	Κατεδάφιση κτιρίων και ανθρώπινων κατασκευών	Εντός
L	E06.02	Ανοικοδόμηση, ανακαίνιση κτιρίων	Εντός
L	F02.03	Ψάρεμα αναψυχής	Εντός
L	G05.07	Ελλιπή ή εσφαλμένα μέτρα διατήρησης	Εντός
L	H01.05	Διάχυτη ρύπανση σε επιφανειακά ύδατα λόγω γεωργικών και δασοκομικών δραστηριοτήτων	Εντός κι εκτός
L	I01	Εισβλητικά είδη	Εντός κι εκτός
<u>Υπόμνημα πίνακα</u>			
Ένταση: L: Χαμηλή, M: Μέτρια, H: Υψηλή			

6 Στάδιο 4: Εκτίμηση του κατά πόσον μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο σημαντικών επιπτώσεων

Στην παρούσα παράγραφο εξετάζεται η πιθανότητα πρόκλησης σημαντικών επιπτώσεων στο πλαίσιο υλοποίησης του εξεταζόμενου έργου οι οποίες δύναται να επηρεάσουν αρνητικά τους στόχους διατήρησης που έχουν καθοριστεί για τους οικοτόπους και τα είδη της **περιοχής μελέτης** (GR1270002). Η επίπτωση μπορεί να είναι αποτέλεσμα δραστηριοτήτων εντός τόπου ή εκτός τόπου, ή συνδυασμών με άλλα σχέδια ή έργα.

(i) Εκτίμηση της πιθανότητας σημαντικών επιπτώσεων

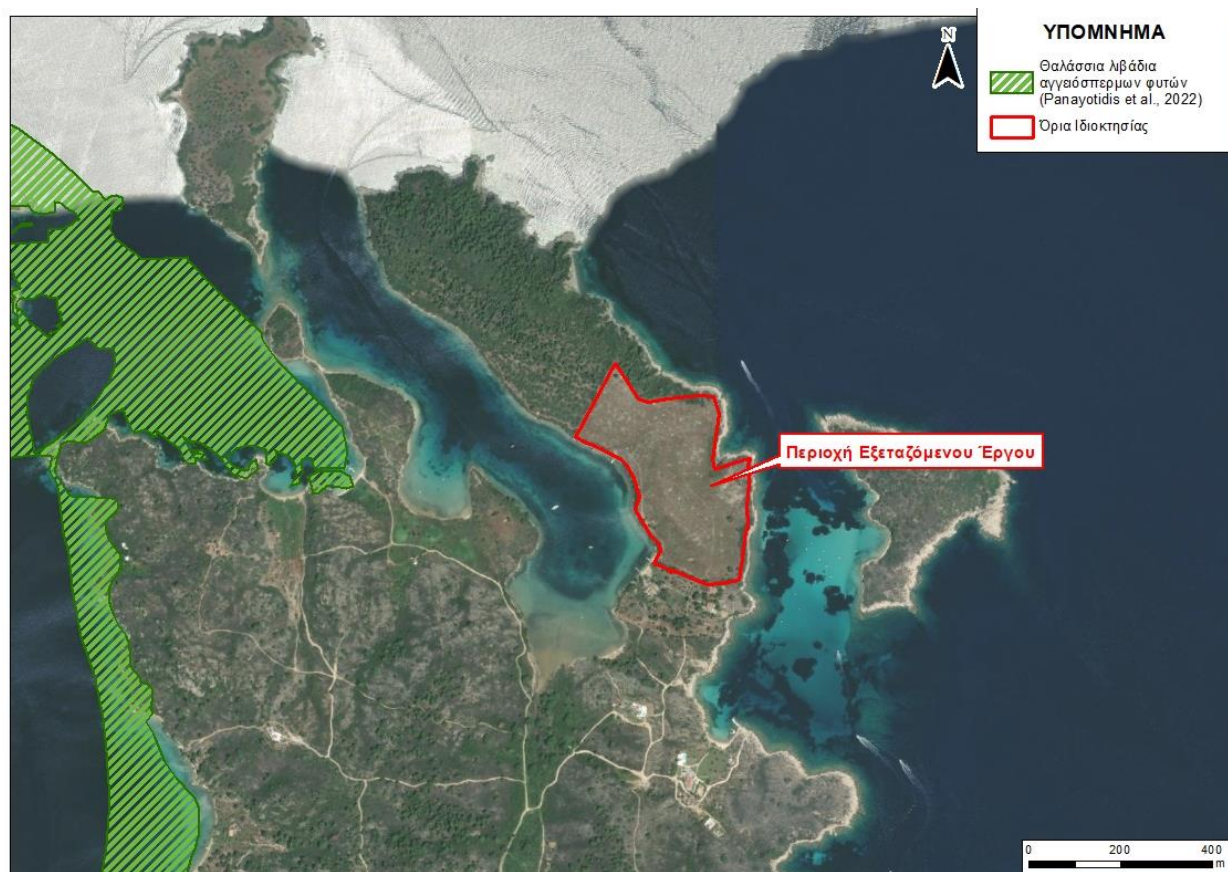
Όπως έχει προαναφερθεί, **εντός της περιοχής NATURA 2000 δεν απαντάται κανενός είδους υποδομή του υπό μελέτη έργου**. Το εξεταζόμενο έργο βρίσκεται σε ελάχιστη απόσταση περί τα 500m από την ΕΖΔ. Σύμφωνα με τα παραπάνω:

- **στην ΠΜ δεν δύναται να προκύψουν άμεσες επιπτώσεις** όπως είναι η απώλεια, ο κατακερματισμός ή και η υποβάθμιση της έκτασης των τύπων οικοτόπων, των φυσικών βιοτόπων των ειδών και των ειδών χλωρίδας, τόσο στο χερσαίο όσο και στο θαλάσσιο τμήμα.
 - **Ομοίως, δεν αναμένονται άμεσες επιπτώσεις για τα χερσαία είδη της ΠΜ** (ασπόνδυλα, αμφίβια, ερπετά, θηλαστικά) καθώς αυτά εντοπίζονται σε φυσικά ενδιαιτήματα στη χερσόνησο της Σιθωνίας (σε απόσταση μεγαλύτερη του 1,5Km).
 - Τα είδη νυχτερίδων της ΠΜ λόγω της πτητικής τους ικανότητας δύναται να βρεθούν στην ευρύτερη περιοχή του εξεταζόμενου έργου. Ως εκ τούτου, πιθανή έμμεση επίπτωση εκτιμάται η όχληση που επέρχεται από την ανθρώπινη παρουσία, τον θόρυβο από τη λειτουργία των εγκαταστάσεων του μελετώμενου έργου. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός πως η εν λόγω επίπτωση αναμένεται να λάβει χώρα σε ελάχιστη απόσταση ίση με 1,5 km από την ΕΖΔ συνδυαστικά με τη λήψη κατάλληλων μέτρων μετριασμού του θορύβου τα οποία παρατίθενται στην ενότητα 4, οδηγεί στο συμπέρασμα πως η συγκεκριμένη επίπτωση θα είναι η ελάχιστη δυνατή και δεν είναι σε θέση να επηρεάσει αρνητικά τη διατήρηση των ειδών.
- (α) Η μεσογειακή φώκια, το ρινοδέλφιο και η χελώνα καρέτα **δύναται να απαντηθούν στην θαλάσσια περιοχή που γειτνιάζει με το εξεταζόμενο έργο**. Λαμβάνοντας υπόψη τα ΣΔ που έχουν θεσμοθετηθεί για τα συγκεκριμένα είδη (ΦΕΚ 5100/Β/2024, ΦΕΚ 73Β/2025 και ΦΕΚ 3678/Β/2021 αντίστοιχα) εκτιμάται πως οι δυνητικές επιπτώσεις για αυτά είναι η θαλάσσια ρύπανση και η ναυσιπλοΐα. Με βάση τις παράγραφους 7.4.2 και 7.5 της ΣΜΠΕ, δεν αναμένεται ρύπανση των υδάτων κατά τις φάσεις κατασκευής και λειτουργίας του έργου ενώ προτείνεται η εφαρμογή ορθών εργοταξιακών πρακτικών για την αποφυγή του φαινομένου αυτού κατά την κατασκευή ιδιαίτερα των θαλάσσιων έργων. Επιπρόσθετα για την άμβλυση της θαλάσσιας ρύπανσης, απαγορεύεται η διάθεση, έστω και ακούσια, οποιουδήποτε είδους απορριμμάτων/αποβλήτων στη θάλασσα κατά την κίνηση των πλοίων και των σκαφών αναψυχής ιδιαίτερα λαμβάνοντας υπόψιν ότι:
- ο η θαλάσσια χελώνα καρέτα (*Caretta caretta**) είναι επιρρεπής στην κατάποση πλαστικών
 - ο η μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*) είναι ευάλωτη στην κατάποση πλαστικών και στη συσσώρευση μικροπλαστικών στους ιστούς της που λαμβάνει δια μέσου της τροφής.

Η ναυσιπλοΐα, με βάση το ΣΔ, συνιστά απειλή για το ρινοδέλφινο¹³ ωστόσο η μη συνεχής διέλευση των σκαφών (αποκλειστικά κατά τη θερινή τουριστική περίοδο) σε συνδυασμό με το μέγεθος και τη συχνότητα διέλευσης ελαχιστοποιούν σε μεγάλο βαθμό τις επιπτώσεις αυτές.

Τέλος συστήνεται η απαγόρευση ταΐσματος των θαλάσσιων ζώων σε περίπτωση εντοπισμού τους.

- Όπως προκύπτει από έρευνα των Panayotidis et al, 2022 **δεν αναμένεται η παρουσία λιβαδιών θαλάσσιων αγγειόσπερμων φυτών (συμπεριλαμβανομένου και του είδους *P. oceanica*) στη γειτνιάζουσα με την περιοχή παρέμβασης θαλάσσια περιοχή (εκτός ΕΖΔ- Βλ. ακόλουθη εικόνα).**

Εικόνα 6-1 Θαλάσσια λιβάδια αγγειόσπερμων φυτών στην γειτνιάζουσα θαλάσσια περιοχή (Panayotidis et al, 2022)

Ως εκ τούτου δεν αναμένονται επιπτώσεις στο σύνολο της ΕΖΔ οι οποίες να επηρεάζουν αρνητικά τους στόχους διατήρησης που έχουν τεθεί. Επιπλέον δεν αναμένονται επιπτώσεις σε οικότοπο προτεραιότητας (1120*) ο οποίος βρίσκεται σε απόσταση και εκτός της περιοχής επήρειας των έργων.

¹³ ..Η θαλάσσια κυκλοφορία πλοίων αλλά και σκαφών αναψυχής επηρεάζουν τον πληθυσμό ρινοδέλφινων στη Μεσόγειο θάλασσα. Η θαλάσσια κυκλοφορία πλοίων πέραν του υποθυρίχιου θορύβου που επιφέρει τραυματισμό ή και θάνατο στο ρινοδέλφινο, ή τον κινδύνο σύγκρουσης, μπορεί να επιφέρει και μόνιμο εκτοπισμό του είδους από περιοχές εξάπλωσής του (Paraper et al., 2012; La Manna et al., 2013; Pirota et al., 2015). Για παράδειγμα, οι Castellote et al. (2015) έδειξαν ότι η παρουσία των ρινοδέλφινων σε 7 Θαλάσσιες Προστατευόμενες Περιοχές της Ισπανίας ήταν εντονότερη σε περιόδους χαμηλής έντασης δραστηριοτήτων αναψυχής. Οι Rako Gospić & Picciulin (2016) σημείωσαν αλλαγές στην συμπεριφορά των ρινοδέλφινων, και συγκεκριμένα στην ακουστική δομή των σφυριγμάτων στο Αρχιπέλαγο Cres-Lošinj (Κροατία) εξαιτίας του υποθαλάσσιου θορύβου από την παρουσία σκαφών..(ΦΕΚ 73B/2025)

Σε κάθε περίπτωση η εφαρμογή του Προγράμματος Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης (ΠΠΠ) που προτείνεται στην ΣΜΠΕ εκτιμάται ότι θα συμβάλλει θετικά στο να μην επηρεαστούν οι στόχοι που έχουν τεθεί για το προστατευτέο αντικείμενο.

(ii) Εκτίμηση ενδεχόμενων σωρευτικών επιπτώσεων με άλλα σχέδια ή έργα

Στην παρούσα παράγραφο εκτιμάται η πιθανότητα πρόκλησης σημαντικών επιπτώσεων ως συνέπεια του εξεταζόμενου έργου από κοινού με άλλα σχέδια ή έργα. Προκειμένου να γίνει εκτίμηση της «από κοινού» πιθανότητας πρόκλησης σημαντικών επιπτώσεων απαιτείται ο προσδιορισμός άλλων σχεδίων και έργων τα οποία θα μπορούσαν να έχουν δυνητικές επιπτώσεις στην ΠΜ.

Αναφορικά με έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, εντός της περιοχής μελέτης εντοπίζονται τέσσερις (4) Φωτοβολταϊκοί Σταθμοί Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΦΣΠΗΕ) με βεβαίωση καταχώρησης πολυγώνου. Με το εξεταζόμενο έργο **δεν προκύπτει καμία συνέργεια και ως εκ τούτου δεν δύναται να προκύψει «από κοινού» πρόκληση οποιασδήποτε επίπτωσης.**

7 Σύνοψη

Στο πλαίσιο της παρούσας προκαταρκτικής ΜΕΟΑ προέκυψε πως το υφιστάμενο έργο, **δεν αναμένεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στην ΠΜ ήτοι στην εξεταζόμενη περιοχή του δικτύου NATURA 2000** η οποία είναι η ΕΖΔ GR1270002 «Όρος Ίταμος – Σιθωνία».

Συνεπώς **δεν απαιτείται σύμφωνα με τα συμπεράσματα της παρούσας μελέτης η εκπόνηση του δεύτερου σταδίου που είναι η δέουσα εκτίμηση.**

8 Βιβλιογραφία

Ελληνικές

Ελληνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση Α.Ε. (ΕΚΧΑ ΑΕ), 2017. Χαρτογραφικά δεδομένα χωρικής αποτύπωσης χερσαίων τύπων οικοτόπων.

Κόκκορης Ι., Ηλιάδου Ε., Βερδέ, Ν., Μαλλίνης Γ. & Δημόπουλος, Π. (2020). Χάρτης τύπων οικοσυστημάτων εντός των Ειδικών Ζωνών Διατήρησης του δικτύου NATURA 2000 (κλίμακα 1:5.000). Έργο LIFE-IP 4 NATURA: Ολοκληρωμένες δράσεις για τη διατήρηση και διαχείριση των περιοχών του δικτύου Natura 2000, των ειδών, των οικοτόπων, και των οικοσυστημάτων στην Ελλάδα (LIFE16 IPE/GR/000002). Παραδοτέο Δράσης Α.3. Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Αθήνα, σελ. 71.

Λεγάκης Α., Μαραγκού Π., 2009. Το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας. Ελληνική Ζωολογική Εταιρεία, Αθήνα, 528 σελ.

Ντάφης, Σ., Παπαστεργιάδου, Ε., Λαζαρίδου, Ε., Τσιαφούλη, Μ. (2001). Τεχνικός Οδηγός Αναγνώρισης, Περιγραφής και Χαρτογράφησης Τύπων Οικοτόπων της Ελλάδας. Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ).

Ξενόγλωσσες

Panayotidis, P., Papathanasiou, V., Gerakaris, V., Fakiris, E., Orfanidis, S., Papatheodorou, G., ... & Loukaidi, V. (2022). Seagrass meadows in the Greek Seas: presence, abundance and spatial distribution. *Botanica Marina*, 65(4), 289-299.

Ιστοσελίδες

Εκπαιδευτική ιστοσελίδα για τη χλωρίδα και τη βλάστηση

<https://votaniki.gr>

Ελληνικός Κόκκινος Κατάλογος

<https://redlist.necca.gov.gr/>

9 Παραρτήματα

9.1 Παράρτημα Ι Τυποποιημένο Έντυπο Δεδομένων (ΤΕΔ/SDF)

NATURA 2000 - STANDARD DATA FORM

For Special Protection Areas (SPA),
Proposed Sites for Community Importance (pSCI),
Sites of Community Importance (SCI) and
for Special Areas of Conservation (SAC)

SITE GR1270002
SITENAME OROS ITAMOS - SITHONIA

TABLE OF CONTENTS

- [1. SITE IDENTIFICATION](#)
- [2. SITE LOCATION](#)
- [3. ECOLOGICAL INFORMATION](#)
- [4. SITE DESCRIPTION](#)
- [5. SITE PROTECTION STATUS](#)
- [6. SITE MANAGEMENT](#)

1. SITE IDENTIFICATION

1.1 Type	1.2 Site code Back to top
B	GR1270002

1.3 Site name

OROS ITAMOS - SITHONIA

1.4 First Compilation date	1.5 Update date
1994-11	2020-07

1.6 Respondent:

Name/Organisation:	Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
Address:	Αμαλιαδος 17 Αθήνα 11523
Email:	

1.7 Site indication and designation / classification dates

Date site classified as SPA:	0000-00
National legal reference of SPA designation	No data
Date site proposed as SCI:	1996-08
Date site confirmed as SCI:	2006-09
Date site designated as SAC:	2011-03
National legal reference of SAC designation:	Law 3937/29-3-11 (OJ 60 A)

2. SITE LOCATION

2.1 Site-centre location [decimal degrees]:

[Back to top](#)

Longitude	Latitude
23.82857242700004	40.150999486000046

2.2 Area [ha]: **2.3 Marine area [%]**

2.4 Sitelength [km]:

2.5 Administrative region code and name

NUTS level 2 code

Region Name

GR12	Κεντρική Μακεδονία / Kentriki Makedonia
------	---

2.6 Biogeographical Region(s)

Marine

(%)

Mediterranean

Mediterranean (%)

3. ECOLOGICAL INFORMATION

3.1 Habitat types present on the site and assessment for them

[Back to top](#)

Annex I Habitat types						Site assessment			
Code	PF	NP	Cover [ha]	Cave [number]	Data quality	A B C D	A B C		
						Representativity	Relative Surface	Conservation	Global
1110 			108.1897034		P	A	C	B	B
1120 	X		537.3421936		P	B	C	C	C
1160 			7.212646893		P	B	C	B	B
1170 			18.03161723		P	A	C	A	B
1240 			23.002934001903306		G	B	C	B	B
1410 			4.694724110868		G	A	C	C	C
1420 			0.307915289374		G	A	C	C	C
2110 			8.453391354161		G	C	C	C	C
91E0 	X		14.23726937665		G	B	C	B	B
92C0 			36.501035410515996		G	A	C	B	B
9340 			539.873242096813		G	B	C	B	B
9530 	X		2871.6683348051		G	A	B	A	B
9540 			12208.529645960143		G	A	B	A	B

- **PF:** for the habitat types that can have a non-priority as well as a priority form (6210, 7130, 9430) enter "X" in the column PF to indicate the priority form.
- **NP:** in case that a habitat type no longer exists in the site enter: x (optional)
- **Cover:** decimal values can be entered
- **Caves:** for habitat types 8310, 8330 (caves) enter the number of caves if estimated surface is not available.
- **Data quality:** G = 'Good' (e.g. based on surveys); M = 'Moderate' (e.g. based on partial data with some extrapolation); P = 'Poor' (e.g. rough estimation)

3.2 Species referred to in Article 4 of Directive 2009/147/EC and listed in Annex II of Directive 92/43/EEC and site evaluation for them

Species					Population in the site						Site assessment			
G	Code	Scientific Name	S	NP	T	Size		Unit	Cat.	D. qual.	A B C D	A B C		
						Min	Max				Pop.	Con.	Iso.	Glo.
A	1193	Bombina variegata			p				P	DD	C	A	C	B
R	1224	Caretta caretta	Yes		p	4	4	subadults	P	DD				
R	1279	Elaphe quatuorlineata			p				R	DD	C	A	C	B

I	1083	Lucanus cervus			p				C	P	B	B	C	B
M	1366	Monachus monachus	Yes		p			i	V	M	B	C	C	B
R	1219	Testudo graeca			p				P	DD	C	A	C	B
R	1217	Testudo hermanni			p				R	DD	C	A	C	B
M	1349	Tursiops truncatus			p				P	DD	D			

- **Group:** A = Amphibians, B = Birds, F = Fish, I = Invertebrates, M = Mammals, P = Plants, R = Reptiles
- **S:** in case that the data on species are sensitive and therefore have to be blocked for any public access enter: yes
- **NP:** in case that a species is no longer present in the site enter: x (optional)
- **Type:** p = permanent, r = reproducing, c = concentration, w = wintering (for plant and non-migratory species use permanent)
- **Unit:** i = individuals, p = pairs or other units according to the Standard list of population units and codes in accordance with Article 12 and 17 reporting (see [reference portal](#))
- **Abundance categories (Cat.):** C = common, R = rare, V = very rare, P = present - to fill if data are deficient (DD) or in addition to population size information
- **Data quality:** G = 'Good' (e.g. based on surveys); M = 'Moderate' (e.g. based on partial data with some extrapolation); P = 'Poor' (e.g. rough estimation); VP = 'Very poor' (use this category only, if not even a rough estimation of the population size can be made, in this case the fields for population size can remain empty, but the field "Abundance categories" has to be filled in)

3.3 Other important species of flora and fauna (optional)

Species					Population in the site				Motivation					
Group	CODE	Scientific Name	S	NP	Size		Unit	Cat.	Species Annex		Other categories			
					Min	Max		C R V P	IV	V	A	B	C	D
R		Anguis fragilis						C					X	
R		Anguis fragilis						C			X			
A	6997	Bufo viridis						P	X					
A	6997	Bufo viridis						P			X			
A	6997	Bufo viridis						P					X	
P		Campanula trachelium						P				X		
M	1353	Canis lupus						R			X			
M	1353	Canis lupus						R		X				
M	1352	Canis lupus			7		i	C		X				
M	1352	Canis lupus			7		i	C					X	
M	1352	Canis lupus			7		i	C			X			
P		Celtis occidentalis						P						X
R	6138	Dolichopus caspius						C			X			
R	6138	Dolichopus caspius						C					X	
R	6138	Dolichopus caspius						C	X					
R	1277	Eryx jaculus						P					X	
R	1277	Eryx jaculus						P			X			
R	1277	Eryx jaculus						P	X					
M	1363	Felis silvestris						C			X			
M	1363	Felis silvestris						C					X	
M	1363	Felis silvestris						C	X					
P		Genista tinctoria						P						X
R	1251	Lacerta trilineata				10000	i						X	
R	1251	Lacerta trilineata				10000	i		X					
R	1251	Lacerta trilineata				10000	i				X			
R	1263	Lacerta viridis						C	X					
R	1263	Lacerta viridis						C					X	

R	1263	Lacerta viridis						C			X			
I	1027	Lithophaga lithophaga	Yes					P	X					
I	1027	Lithophaga lithophaga	Yes					P					X	
P		Malcolmia macrocalyx						C				X		
M	1322	Myotis nattereri	Yes					P					X	
M	1322	Myotis nattereri	Yes					P			X			
M	1322	Myotis nattereri	Yes					P	X					
R		Natrix natrix						C			X			
R		Natrix natrix						C					X	
R	1292	Natrix tessellata						C					X	
R	1292	Natrix tessellata						C	X					
R	1292	Natrix tessellata						C			X			
P		Neotinea maculata						P					X	
R	1269	Ophisaurus apodus						P			X			
R	1269	Ophisaurus apodus						P					X	
R	1269	Ophisaurus apodus						P	X					
I	1028	Pinna nobilis						P					X	
I	1028	Pinna nobilis						P			X			
I	1028	Pinna nobilis						P	X					
M	2016	Pipistrellus kuhlii						P					X	
M	2016	Pipistrellus kuhlii						P	X					
M	2016	Pipistrellus kuhlii						P			X			
M	1309	Pipistrellus pipistrellus			10	500	i						X	
M	1309	Pipistrellus pipistrellus			10	500	i		X					
M	1309	Pipistrellus pipistrellus			10	500	i				X			
R	1256	Podarcis muralis				10000	i				X			
R	1256	Podarcis muralis				10000	i		X					
R	1256	Podarcis muralis				10000	i						X	
R	1248	Podarcis taurica				10000	i		X					
R	1248	Podarcis taurica				10000	i				X			
R	1248	Podarcis taurica				10000	i						X	
P		Posidonia oceanica						P					X	
A	1209	Rana dalmatina						C			X			
A	1209	Rana dalmatina						C	X					
A	1209	Rana dalmatina						C					X	
A	2351	Salamandra salamandra						C					X	
A	2351	Salamandra salamandra						C			X			
M	1333	Tadarida teniotis						P	X					
M	1333	Tadarida teniotis						P					X	
M	1333	Tadarida teniotis						P			X			
R	1289	Telescopus fallax						R					X	
R	1289	Telescopus fallax						R			X			
R	1289	Telescopus fallax						R	X					
R		Typhlops vermicularis						R					X	
R		Typhlops vermicularis						R			X			

R	6091	Zamenis longissimus						C	X					
R	6091	Zamenis longissimus						C			X			
R	6091	Zamenis longissimus						C					X	

- **Group:** A = Amphibians, B = Birds, F = Fish, Fu = Fungi, I = Invertebrates, L = Lichens, M = Mammals, P = Plants, R = Reptiles
- **CODE:** for Birds, Annex IV and V species the code as provided in the reference portal should be used in addition to the scientific name
- **S:** in case that the data on species are sensitive and therefore have to be blocked for any public access enter: yes
- **NP:** in case that a species is no longer present in the site enter: x (optional)
- **Unit:** i = individuals, p = pairs or other units according to the standard list of population units and codes in accordance with Article 12 and 17 reporting, (see [reference portal](#))
- **Cat.:** Abundance categories: C = common, R = rare, V = very rare, P = present
- **Motivation categories:** IV, V: Annex Species (Habitats Directive), A: National Red List data; B: Endemics; C: International Conventions; D: other reasons

4. SITE DESCRIPTION

4.1 General site character

[Back to top](#)

Habitat class	% Cover
N17	82.12
N01	5.17
N23	0.88
N15	7.04
N05	0.13
N16	0.28
N04	0.05
N18	4.33
Total Habitat Cover	100

Other Site Characteristics

The site is located on the north-east part of the Sithonia peninsula. The littoral zone is covered with calcareous and schistolithic plates. Beaches are not exposed to winds and particular flora develops. The sea bed declines smoothly and the Posidonia beds reach 15 m and cover a quite large area. On the rocky sea bed zones of Cystoseira (C. crinita, C. discors) grow and the sciophilous species dominate. In 1-2 m depth, populations of Cymodocea nodosa are found, where the substrate is sandy and muddy. Four important pines characterize the forest of Sithonia Peninsula. Pinus halepensis and Pinus nigra var. palassiana are the most common. There are also two less significant pines (Pinus pinea and Pinus maritima). The hardwoods are very scarce. Forest of Platanus orientalis, Alnus glutinosa, Salix sp. and Populus sp. is located primarily along the river systems. Smaller isolated units are found along swamps and streams throughout the mountainous area. At somewhat high elevations, in black pine belt, a few trees of Taxus baccata appear. The older of them has a diameter of 1,2 m and it is estimated to be 2000 years old.

4.2 Quality and importance

The site combines sea and mountain. The mountain is covered by coniferous forests, and it possesses impressive landscape features including steep slopes, rock formations, streams and unique species of flora and fauna. This is an important area for breeding birds of prey. The bay of Vourvourou is an area of great habitat variety. Cystoseira communities form zones in the sublittoral zone (typical vegetation-zonation of Mediterranean). Skiophilous species of Rhodophyceae dominate the area. Posidonia beds do not reveal particular degradation and present a high density population forming an important congregation with rich flora and fauna. The gum that flows from wounded pines is used in naval stores production to make resin and turpentine. Formerly the raw gum was burned to make the pitch and tar used in shipbuilding (and thus it is called naval stored). Today the principal products are turpentine, which comes from distillation of the crud gum and resin which is the residue. The area is very popular. The rock formations on the south and west part of peninsula are perceptible component of the forest scene by creating favourable habitats for birds and small animals at roadside parks, rest areas, and picnic sites and for larger species in glades, marshes or forest openings visible for the road. Concerning the wild growing plants the quality of the site is indicated by the occurrence of other important taxa. There have also been recorded ten reptile species and two amphibians of Annex IV.

4.3 Threats, pressures and activities with impacts on the site

The most important impacts and activities with high effect on the site

Negative Impacts				Positive Impacts			
Rank	Threats and pressures	Pollution (optional)	inside/outside	Rank	Activities, management	Pollution (optional)	inside /outside

	[code]	[code]	[i o b]
L	A09		i
M	G01.01		o
M	A04		i
L	E06.02		l
H	M02.01		b
M	F02		b
L	E06.01		l
L	D02.01		i
L	I01		b
H	J01		o
M	H03.01		b
M	X		b
L	F02.03		i
H	M01.01		b
H	F03.01		l
L	G05.07		l
M	A08		o
H	H03.03		b
H	J03.01		b
M	J01		i
M	F02.03.03		b
M	D01.01		i
L	E01		l
M	D01.02		l
L	A01		i
H	F03.02.03		l
L	D03.02		o
M	L09		i
M	I02		b
M	H01		i
M	A01		o
M	H01.03		i
H	K03.06		l
L	A08		i
L	H01.05		b
H	G05.07		b
M	A09		o
M	I03.01		l
M	E03.01		i
H	F01.01		i
H	A04		o
H	G02.08		o
L	D03.02		i
M	J03.01.01		l
L	E03.01		i
L	E01.03		i

Rank: H = high, M = medium, L = low

Pollution: N = Nitrogen input, P = Phosphor/Phosphate input, A = Acid input/acidification,

T = toxic inorganic chemicals, O = toxic organic chemicals, X = Mixed pollutions

i = inside, o = outside, b = both

	[code]	[code]	[i o b]
M	D01.01		i
L	U		b
M	J01		i
L	A01		i
L	D03.02		o
L	A09		i
M	A08		o
M	A01		o
L	E03.01		i
M	A09		o
L	A08		i

4.4 Ownership (optional)

4.5 Documentation

5. SITE PROTECTION STATUS (optional)

5.1 Designation types at national and regional level:

[Back to top](#)

Code	Cover [%]	Code	Cover [%]	Code	Cover [%]
GR95	48.07475				

5.2 Relation of the described site with other sites:

designated at national or regional level:

Type code	Site name	Type	Cover [%]
GR95	Dragoudeliou kai Karra Dimon Sithonias kai Toronis	*	48.0748734918

5.3 Site designation (optional)

6. SITE MANAGEMENT

6.1 Body(ies) responsible for the site management:

[Back to top](#)

Organisation:	FOREST SERVICE OF POLYGYROS
Address:	
Email:	

6.2 Management Plan(s):

An actual management plan does exist:

☐	Yes
☐	No, but in preparation
☒	No

6.3 Conservation measures (optional)

7. MAP OF THE SITES